

MELİH CEVDET ANDAY

İÇERDEKİLER

(Oyun, 2 Perde)

KİŞİLER:

KOMİSER

AĞAM

KADIN

•

BİRİNCİ PERDE

Olay, polisin tevkif kararı olmadan herhangi bir kişiyi süresiz olarak tutuklu bulundurabileceği bir ülkede geçer.

BİRİNCİ SAHNE

Komiser

Polis müdürlüğünde siyasi kısım başkomiserlerinden birinin odası. Bir masa, iki koltuk, sağda bir kanepa, iskemleler, dosya dolapları. Masanın üstünde dosyalar, bir leblebi kasesi, telefon, manyetolu telefon, monofon.

Günlerden cumartesi. Duvar saati 12.30'u gösteriyor.

Komiser, masasında oturmakta. Sivildir. Elli yaşlarında, babayani, dinç bir adam. masanın üstündeki dosyaları toplamakta, düzeltmekte ve bir yandan da leblebi kasesinden ağzına leblebi atmaktadır. Gözü duvar saatine takılır, cep saatini çıkarır, ikisini karşılaştırır. Bu sıralarda telefon çalar.

KOMİSER:

Buyurun.. (Karşısındaki amiridir.) Buyurun efendim... Hayır, öğretmeni daha konuşturamadık... Hakkınız var efendim, konuşturamadım demem daha doğru olurdu... Konuşturamadım... Hakkınız var efendim, uzun sürdü. Bir yıldır kadar efendim... Gerçekten suçlu mu, kesin bir şey söyleyemem efendim... Gizli düşünceler beslediği muhakkak... Ama beyannameyi o mu yazdı?... Konuşmuyor efendim... Bilmiyorum diyor... Yapamadık görevimizi... Hakkınız var, yapamadım demem daha doğru olurdu... Konuşturamadım... Bir rica... İki gün daha bırakmaz mısınız bana?... Teşekkür ederim...

(Telefonu kapar. Sinirlidir. Masasındaki monofonu açar. Maiyeti ile konuşacağı önce monofonu açışından, sonra da konuşmasından anlaşılır.)

- MONOFON:** Buyurun efendim!
- KOMİSER:** Öğretmeni getirin bana!
- MONOFON:** Başüstüne efendim!
- KOMİSER:** Dinle be, bitmedi.. Öğretmenin evinden gelen olursa bekletin...
- MONOFON:** Başüstüne efendim!
- KOMİSER:** Dur be! Hemen tüymek işiniz... Öğretmenin çamaşırlarını getirir bugün karısı... Paketi bırakıp gitmesin...
- MONOFON:** Başüstüne efendim!
(Komiser monofonu kapar. Telefona uzanırken telefon çalar.)
- KOMİSER:** Buyurun... Buyurun efendim... (Başka bir amiridir.)... Üstüneyiz efendim... Kıştırdık... Bir apartmanın üst katında... Kaçamaz efendim... Ekibimiz mi? Otuz kişi... Yakalanması saat meselesi efendim... Başüstüne efendim... Telefon başında bekliyorum haberi, yakalandığını hemen bildiririm efendim... Başüstüne efendim!
(Telefonu kapar, duvar saatine bakar. Masadan kalkar, iç cebinden bir deste iskambil kağıdı çıkarır, kağıtları karıştırarak odada dolaşır. Tutuklu öğretmen girerken kağıtları cebine sokar.)

İKİNCİ SAHNE

Komiser - Tutuklu

(Oda kapısı açılır. Öğretmen görünür. Öğretmen başkomiserin odasına iki memur getirmiştir. Fakat bu memurların yalnız kapı aralığından kolları görünür. Bu kollar, öğretmeni, içeri nezaketle iterler.

Öğretmen otuz beş yaşlarındadır. Dünya ile bütün ilişkisini kesmiş ve kendi içine kapanmış bir insan yüzü. Korkak değil sakindir. Ayağında ütüsüz bir pantolon, üstünde damalı bir gömlek vardır. Yeni tıraş olduğu ve saçlarını itina ile taradığı göze çarpar. Komiserle bütün birinci perde boyuncaki konuşmalarında öğretmen, sükuneti pek az kaybeder. Sadece karısı ile buluşması konusunda konuşurken gerçekten heyecanlanırsa da, bu heyecanını da dizginlemeye çalışır ve bunda oldukça başarıya erer. Bu yüzden de komiseri sık sık güç durumda bırakır. Aralarındaki mücadele sanki heyecanlanıp heyecanlanmama mücadelesidir. Buna karşılık Komiser, zaman zaman, heyecanın en üst perdesine çıkar ve tutuklunun sakin durabildiğini görerek bu halinden utanır, kendine hakim olmaya çalışır.)

KOMİSER: (gülümseyerek): Hazır mısın bakalım?

TUTUKLU: Bekliyorum.

KOMİSER: Tıraş olmuşsun... Lazım tabii! Peki, ya gelmezse?

TUTUKLU: Mektup yazdım.

KOMİSER: Ne dedin mektupta?

TUTUKLU: Cumartesi günü muhakkak gel dedim.

KOMİSER: Her cumartesi gelirdi zaten, değil mi?

TUTUKLU: Evet.

KOMİSER: Çamaşırlarını getirir, değil mi?

TUTUKLU: Evet.

KOMİSER: Peki, bu cumartesi muhakkak gel demeni garip karşılamamış mıdır?

TUTUKLU: Bilmiyorum.

KOMİSER: Ne demek bilmiyorum?

TUTUKLU: Garip karşılaşmış olabilir.

KOMİSER: Yoksa ağzından bir şey kaçırdın mı?

TUTUKLU: Ne gibi?

KOMİSER: Bizi cumartesi görüştürecekler filan gibi... Ha?

TUTUKLU: Gönderdiğim mektubu gördünüz.

KOMİSER: Öyle ya, gördüm. Yoktu öyle gizli kapaklı bir laf. İş arasında gözümden kaçmış olmasın diye sordum sana. Kadın kısmından korkarım ben, hem severim kadın kısmını, hem korkarım. Neden dersin boş boğaz olur bunlar. Gelir aşağı, ben bugün kocamla görüşecekmişim, der. Aşağıdakilerin bir şeyden haberleri yok... Bu ne iş derler! Aralarında gammazlar da vardır hani... Yukarı duyururlar... Hadi ayıkla pirincin taşını... Öğretmeni neden karısı ile görüştürdün? Maksudın neydi? Para mı yedin? Yoksa siyasi fikirlerin mi onunki gibi? Sor baba sorarlar. İyi ettin yazmadığına. Dalgın oldum ben de, iş yüzünden. Şu dosyalara bak! Hepsi beni bekliyor bunların. Başka adam yok mu koca müdüriyette? Var, var ama çalışan, iş bilen az. Böyledir bu, çalışanın tepesine binerler, yüklerler de yüklerler işi... Peki, emekliye ayrılısam ne olacak? Şapa oturacaklar tabii... Ayakta durma otur! Daha vaktin var.

TUTUKLU: Karım gelmiş mi?

KOMİSER: Ayakta konuşma diyorum sana, hoşlanmam. (Tutuklu oturur.) Daha gelmemiş, haber verecekler aşağıdan... Ne diyordum? Şapa oturacaklar... Ben yeni polis olduğumda, bir Arap komiser vardı, otuz yıl çalışmış bu masada, işin girdisini çıktısını onun gibi bilen yok... Üniversitede ders okutur hani... Emekliye ayırdılar bunu, inanır mısın, tanrının günü evine giderdik danışmaya. Ama ben emekliye ayrılırsam zor bulurlar beni! Brezilya'ya gideceğim. Bunca yıl vatan için çalıştım, biraz da keyfime bakayım...

(Masanın üstünden iki dosya alarak yerinden kalkar. Bu dosyaları dosya dolaplarından birine yerleştirir. Döner, duvar saatine, sonra cep saatine bakar.)

KOMİSER: Herifi kıstırdık ama bir türlü teslim olmuyor... Hergele... Boşuna uzatıyor işi... Böylelerine çok kızarım. Benim hesabımca, bilemedin, dün gece yarısı teslim olması gerekirdi. İnatçılar, acemiler yüzünden biz laf işitiyoruz. (Tutukluya bakar.) Senin işin de biraz ona bağlı.

TUTUKLU: Kime?

KOMİSER: Dinlemiyorsun ki söyleneni, aklın başka yerde senin. Herif teslim olmazsa şimdi, ben buradan ayrılamam; ayrılamayınca da sen bu odada karınla yalnız kalamazsın. Anladın mı dalgayı?

TUTUKLU: Anladım.

KOMİSER: (gözlerini kısarak meraklı tutukluya bakar) Heyecanlı mısınız?

TUTUKLU: (Sakin) Evet.

KOMİSER: Doğru senin yerinde olmak isterdim.
(Bu söz üzerine ikisi de şaşkın birbirlerine bakarlar.)

TUTUKLU: (Merakla) Nasıl?

KOMİSER: Demek istiyorum ki, karın burnunda tütüştür. Ayrılık uzun sürerse, nasıl söyleyeyim, yabancı bir karıdan farkı kalmaz, yepyeni gelir insana. (Merakla) Öyle değil mi?

TUTUKLU: Evet, olabilir.

KOMİSER: Olabilir değil, bal gibi öyledir. Herkes bilir bunu. Bizim bir arkadaş vardı, ayrıldı karısından.. Yıllarca sürdü davaları... Yargıç kararını verdiği gün bunlar mahkemeden beraber çıkıyorlar; bizim arkadaş, hani ya kibarlık olsun diye, sinemaya davet ediyor boşandığı karıyı. Kadın da geliyor... Derken efendim, bizim arkadaş bir loca alıyor... Locaya geçip oturunca huylanıyor bizim

arkadaş, saldırıyor kadının üstüne, aman yapma etme...
dinlemiyor. Anlatırdı, evliyken o kadar tatlı olmadı derdi. Kaç
yıllık evlisin sen?

TUTUKLU: Yedi yıl oldu evleneli.

KOMİSER: Çocuğunuz olmadı ha!

TUTUKLU: Olmadı.

KOMİSER: (Sorguya başlamış gibi) Senin yüzünden mi, karının yüzünden mi?

TUTUKLU: İstemedik.

KOMİSER: Sen mi istemedin, o mu istemedi.

TUTUKLU: (alaysız) Sorgu mu başladı?

KOMİSER: (şaşırır) Ne sorgusu?... Konuşuyoruz canım! (Arkasını döner,
gülmiye başlar.) Hakkın var, alışmışım... Konuşurken bile sorguya
kaçıyorum. (Döner.) Kusura bakma!

TUTUKLU: Şikayet etmedim.

KOMİSER: Alıştın sorguya artık, ha?

TUTUKLU: Bilmem... Alıştım mı?.. Ama artık beni yormuyor.

KOMİSER: (Suratı asılmıştır) En kötüsü de budur bizim için. Sorgu işi yalama
oldu mu, söyletmezsin artık. Ne yapsan boşunadır. (Tutukluya
bakar, düşünür.) Bir yıl oldu mu sen içeri gireli?

TUTUKLU: Bugünle üç yüz kırk beş gün.

KOMİSER: Üç yüz kırk beş gün ha... Bana dün gibi geliyor.

TUTUKLU: Evet çabuk geçti.

- KOMİSER:** Ne geçtisi? Dur bakalım başındayız daha. Konuşmamakla inat edersen, bir üç yüz kırk beş daha geçer. (Sözünün etkisini araştırır.)
- TUTUKLU:** (sakin sakin) Size de bıkkıntı gelmiştir.
- KOMİSER:** Sen bize bakma, bizim mesleğimiz bu. Asıl sen söyle, sen bıkmadın mı?
- TUTUKLU:** Üç yüz kırk beş gündür sizden başka kimse ile konuşmadım.
- KOMİSER:** Vallahi insan çıldırır be! Sana bir şey söyleyeyim mi, ben olsam dayanamazdım. İki gün evde otursam sinirlerim bozulur benim. Hafakanlar basar. (Dolaşır.) Hele kadınsız kalmaya hiç gelemem. O yüzden seni eşeledim ya geçen gün... Sen gene iyi dayandın doğrusu... (Tutuklunun yanına gelir.) Demek gece gündüz karını düşünüyorsun ha? (Bu sözleri sanki cinsel zevk olarak söylemiştir.)
- TUTUKLU:** (Sakin) Evet.
- KOMİSER:** Utanma, utanma... Biz bizyiz.
- TUTUKLU:** Söyledim ya salı günü. Bir daha mı söyleyeyim?
- KOMİSER:** Söyledin ama, ben sordum da onun üzerine söyledin. Ben sormasaydım söylemez miydin?
- TUTUKLU:** Hayır.
- KOMİSER:** Tutardın kendini ha!
- TUTUKLU:** Tutardım.
- KOMİSER:** Doğru, cesaret edemezdin. Düşman gibi görüyordun çünkü beni. İnsan düşmanına içini döker mi hiç? Benden böyle bir iyilik geleceğini aklının ucundan bile geçirmiyordun. Öyle değil mi?
- TUTUKLU:** Evet.

KOMİSER: (sevinmiştir) Bizi merhametsiz sayarlar ya, yalandır vallahi. Anlarınız insan halinden. İş başka, insanlık başka. Hem sorguya çekerim, hem de nesi var diye düşünürüm. Nitekim seni bu açıdan aylarca inceledim. Bir derdi olacak ama nedir dedim kendi kendime. Çünkü buraya girenlerin dertleri çeşit çeşit olur. Neler gördük biz! Bekledim ki kendinden açılalım diye... Olur a, dayanamazsın, boşalıverirsin bir gün...

TUTUKLU: Ben böyle düşünmedim.

KOMİSER: Biliyorum, biliyorum. Ummuyordun benden bu iyiliği.

TUTUKLU: Gene de ummuyorum.

KOMİSER: Nasıl? Karına mektup yaz, gelsin cumartesi günü, burada sizi buluştururum diyen ben değil miyim?

TUTUKLU: Evet.

KOMİSER: Şimdi de onun için çağırmadım mı seni?

TUTUKLU: Bilmem.

KOMİSER: (sinirlenir) Hakkımı yeme şimdi! Kapıya haber verdim, geleni bekletin dedim. Daha ne istiyorsun?

TUTUKLU: Teşekkür ederim.

KOMİSER: (daha sinirli) Teşekkür edermiş... Nankörsün sen!

TUTUKLU: Bana iyilik etmek istiyorsanız...

KOMİSER: Ee..?

TUTUKLU: Suçsuz olduğumu kabul edin, gideyim burdan.

KOMİSER: Oğlum, iş başka, insanlık başka! Sana insanlık da yaramıyorsa, peki, git aşağı, karın gelirse bırakır çamaşırlarını, döner. Hadi! (Sinirli sinirli masasına gider oturur.)

TUTUKLU: (Ayağa kalkar, heyecanlıdır) Bunu yapmayın bana. Karına mektup yaz, cumartesi günü gelsin dediğiniz salı gününden beri.. gerilmiş bir tel gibiyim. Bütün varlığım, bütün ruhumla bu saati bekledim. Siz de erkeksiniz, anlarsınız bunun ne demek olduğunu. Yıkmayın beni!

KOMİSER: (İlgili) Salı, çarşamba, perşembe, cuma cumartesi... Beş gündür ha? (Cinsel bir zevk duyduğunu anlatır bir sesle) Hep bunu mu düşündün?

TUTUKLU: Evet, hep bunu düşündüm, hep bunu düşündüm, hep bunu düşündüm, hep bunu düşündüm.

KOMİSER: Aç biraz canım! Nasıl düşündün? Gözünün önüne mi getirdin?

TUTUKLU: (heyecandan boğularak) Evet, gözümün önüne getirdim, gözümün önünden gitmiyor beş gündür, tam beş gündür deli gibiyim.

KOMİSER: Peki, itiraf et, o beyannameleri ben yazdım de, çağırtayım karını! Sen yazdın değil mi?

TUTUKLU: Ben yazmadım.

KOMİSER: (acele) Kim yazdı?

TUTUKLU: Bilmiyorum dedim size, bilmiyorum.
(Bir süre ikisi de susarlar)

TUTUKLU: Demek bunun karşılığındaymış... İnsanlık dediğiniz bu mu sizin? İyilik dediğiniz bu mu?

KOMİSER: (elini masaya vurur) İyilik ettiğime inanmazsan karşılığını isterim elbet. Kolay mı sanıyorsun sen bu yaptığımı? Duyarlarsa ne derler bana? Daireyi kerhaneye çevirdin diye anamı bellerler.
(Susma)

(Komiser cebinden iskambil kağıtlarını çıkarır, sinirli sinirli karıştırarak dolaşır.)

TUTUKLU: Kalayım mı?

KOMİSER: Kal! (Sakinleşmiştir.) Nankörlük ettin, ama bağışlıyorum. (Susma. Komiser kağıtları cebine koyar.) Kalemdekiler birde evlerine giderler. Nöbetçi memurları idare edeceğiz artık. (Kendisini başkasına karşı savunuyormuş gibi) Sorumluluğu ben alıyorum üzerime, karınla görüştürüyorum seni. İşte bu kadar!

TUTUKLU: (rahat bir nefes alır) Teşekkür ederim!

KOMİSER: Otur yerine! Karşımda ayakta konuşulsun istemem.
(Tutuklu oturur.)

KOMİSER: (tutukluya dikkatli dikkatli bakar) İnatçı bir adamsın sen.
(Tutuklu önüne bakar, cevap vermez.)

KOMİSER: Yo.. yo.. inatçı olmasına inatçısın ya! Bir yıldır kök söktürdün bize, daha doğrusu, kök söktürdün bana. Hala da konuşmuyorsun, bildiklerini söylemiyorsun. (Durur, tutukluya bakar. Birden değişik bir sesle) İtiraf etsen bütün bu sıkıntılardan kurtulurdun.

TUTUKLU: Söyliyecek bir şeyim olmadığını biliyorsunuz.

KOMİSER: (onu duymamış gibi) Hapishane rahattır. Gelenin gidenin olur, öteki mahpuslarla konuşursun, oyun oynarsın... En güzeli, günlerin sayılıdır, doldurdun mu çıkacağını bilirsin. Burası öyle mi ya! Sen böyle sustukça, inat ettikçe...

TUTUKLU: (sükunetini bulmuştur) İnat etmiyorum.

KOMİSER: Bak sana söyliyeyim, biz üç çeşit tutukludan hoşlanmayız. Biri yakınlarımız... Sözgelisi, amcamın oğlunu bir suçtan yakaladılar, tıktılar buraya diyelim... Gelir, ağlar, yalvarır... Bir şey yapamazsın. İkincisi meslekdaşlardan birinin düşmesidir. Olur a, polis de insan, o da suç işliyebilir, burnunu pis bir işe sokar, aynı sizin gibi onu da yakalarız, atarız içeri, Ama arkadaşdır, bir arada

çalışmışızdır... Güç durumda kalırız. Üçüncüsü... Senin gibi okumuş yazmış takımımızdır. Okumuş yazmışlar çok yorar bizi. Çünkü ağzı laf yapar herifin, bin dereden su getirir, mantık oyunlarına kalkar. Ya da senin gibi susar oturur. Bre konuş! konuşmaz... En iyisi ayak takımımızdır. Ne yorulursun, ne de vicdan azabı çekersin.

(Tutuklu, vicdan azabı sözünden ötürü belli belirsiz gülümser.)

KOMİSER: Ne güldün? Vicdan azabı dedim diye mi? Tabii ya... Buradaki sertliğime bakma benim, akşam evde bir iki tane atınca ağlamak gelir içimden. Kolay mı sanıyorsun sen bu işi? Sorgu tıklarında gitmezse, zora başvuracaksın ister istemez... Sorgu neden tıklarında gitmez? Herif inat eder de ondan. Bunca yıllık tecrübeme dayanarak söylüyorum, bu inat denilen şey akıldan geliyor azizim. Akıllı, okumuş yazmış adamlar inatçı oluyor. İşte ben, okur yazarlığın yayılmasını bu yüzden istemem.

TUTUKLU: Bilmiyorsa ne söylesin?

KOMİSER: Laf mı bu da! Çoğu zaman ben bile bilmem söyletmek istediğim şeyi. Ama benim görevim söyletmektir. Ona düşen de söylemek...

TUTUKLU: Böyle yapacağınıza delil bulun, ispat edin.

KOMİSER: Delil yoksa, ispat edemiyorsam ne olacak?

TUTUKLU: O zaman suçlu değil demektir o adam.

KOMİSER: Yağma yok!

TUTUKLU: Benim suçlu olduğuma inanıyor musunuz siz?

KOMİSER: İşte gene başladın gördün mü? Bak bak bak... Nasıl karıştırıyorsun işi. (Sesini değiştirerek) Diyelim ki senin suçlu olduğuna inanmıyorum... Ne olacak? Buyurun efendim, evinize gidebilirsiniz mi diyeceğim sana ? Benim için bir inanç konusu değildir bu, anlıyor musun? Sen öğretmensin... Bir öğrencini kaldırıyorsun, soruyorsun, bilmiyor. Ama "Efendim, ben çalıştım." diyor. Çalıştım dediği için inanıp geçirir misin?

- TUTUKLU:** Geçirmem.
- KOMİSER:** Güzel... Ne yaparsın? Bir daha sorarsın. Ta cevap alıncaya kadar...
- TUTUKLU:** Hayır öyle yapmam.
- KOMİSER:** Ne yaparsın?
- TUTUKLU:** Sorduğumu bilemezse bırakırım.
- KOMİSER:** Demek senin istediğin cevabı vermezse bırakırsın... Öyle değil mi?
- TUTUKLU:** Evet.
- KOMİSER:** İşte ben de öyle yapıyorum, benim istediğim cevabı bekliyorum senden, bu cevabı vermediğin için de burada bırakıyorum seni.
- TUTUKLU:** Benden istediğiniz cevap nedir?
- KOMİSER:** Bir daha mı söylüyeyim? Peki. Beyannameyi sen mi yazdın diye soruyorum. "Evet, ben yazdım!" de.
- TUTUKLU:** Ben yazmadım.
- KOMİSER:** Öyle ise kimin yazdığını söyle!
- TUTUKLU:** Bilmiyorum.
- KOMİSER:** Görüyor musun?
- TUTUKLU:** Ama sizin sorunuzun iki karşılığı var. Evet, yada hayır. Oysa benim, öğrencilerime sorduğum soruların iki karşılığı yoktur. bir karşılığı vardır yalnız.
- KOMİSER:** Burada da öyle, benim sorduklarımın da ancak bir doğru karşılığı vardır.

- TUTUKLU:** Ama ben, öğrencilerime sorduğum soruların karşılıklarını bilirim. Oysa siz, benim vereceğim cevabın doğru olup olmadığını bilemezsiniz.
- KOMİSER:** Tamam. O beyannameyi ben yazmadım diyorsun. Demek ben bilemem bunun doğru olup olmadığını. İnanmak zorunda da değilim.
- TUTUKLU:** Ben yazdım dersem inanacak mısınız?
- KOMİSER:** İnanacağım elbet. Kendi aleyhinde yalan söyleyecek değilsin ya!
- TUTUKLU:** Demek ben buraya "O yazı benimdir" demek için getirildim.
- KOMİSER:** Ya ne sandın?
- TUTUKLU:** Gerçeği aramak için değil, öyle mi?
- KOMİSER:** Gerçeği aramakmış... Sen gerçeği bulmak için bana yardım ediyor musun?
- TUTUKLU:** Böyle bir yardım gelmez elimden.
- KOMİSER:** Benim de seni söyletmekten başka bir şey gelmez elimden.
- TUTUKLU:** Bilmediğim bir şeyi nasıl söyletebilirsiniz?
- KOMİSER:** Demek ikimiz de bilmiyoruz... Peki sorarım sana! Neden ikimizi karşı karşıya getirdiler?
- TUTUKLU:** Neden?
- KOMİSER:** Şunun için: Bu işin gerçeğini bulsak bulsak ikimiz buluruz.
- TUTUKLU:** İkimiz mi?
- KOMİSER:** İkimiz ya!.
- TUTUKLU:** Ama ben tutukluyum, siz değilsiniz.

- KOMİSER:** Seni tutuyoruz çünkü tutmasak gideceksin. Oysa ben bir yere gitmiyorum bak! Üç yüz kırk beş gündür soruyorum sana, bıkmadan, yılmadan çalışıyorum. Sense susuyorsun. Susmak da bir çeşit kaçmak demektir. Kaçmak isteyen tutarız elbet. (Bıyık altından gülümseyerek) Gerçeği bulmak için.
- TUTUKLU:** Siz gerçeği bulmuşsunuz.
- KOMİSER:** Nasıl?
- TUTUKLU:** Beyannameyi benim yazdığıma inanıyorsunuz. Sizin için gerçek bu.
- KOMİSER:** Dönüp dolaşıp ta başa geliyoruz. İşte okur yazar takımından yakınmam bunun için. Madem senden başka kimse yok elimizde, bize yardım et, itirafta bulun! Gönderelim dosyanı mahkemeye. Orada kozunu pay et. Sen mahkemelere inanmıyor musun?
- TUTUKLU:** Benim yerine siz gitseniz nasıl olur mahkemeye?
- KOMİSER:** Ben mi? (Kahkahalarla güler.) Ben mi gideyim senin yerine?
- TUTUKLU:** Öyle ya... Nasıl olsa biri lazım değil mi? Ha siz olmuşsunuz, ha ben! Ne değişir sanki?
- KOMİSER:** Gülerler adama!... O beyannameyi yazmak benim elimden gelseydi polis olur muydum? Yazar olurdu sözgelişi. (Hafif hafif gülmiye devam eder, düşünür, başını iki yana sallar. Sonra Tutuklu'ya bakar.)
- KOMİSER:** Güzel de yazmışsın.
- TUTUKLU:** (gülür): Öyle mi?
- KOMİSER:** Vallahi... Senin kadar mürekkep yalamadım ama, biraz anlarım gene de... Hem sana bir şey söyleyeyim mi? (Durur, uzun uzun bakar Tutuklu'ya.)

- TUTUKLU:** Ne diyecektiniz?
- KOMİSER:** O beyannamedeki düşünceleri beğenmiyor musun sen?
- TUTUKLU:** Suç mu öğretiyorsunuz şimdi de?
- KOMİSER:** Yok yok, samimi konuşuyoruz. Beğendim desen seni suçlamaya kalkacak değilim. Kalleşlik olur o. Üstelik istesem de yapamam, hiçbir işe yaramaz çünkü...
Söylemedim dersin, çıkarsın işin içinden. Hem kimse inancından ötürü suçlanamaz ki...
- TUTUKLU:** Peki, o beyannemeyi yazanı neden arıyorsunuz öyleyse?
Öyle düşünmüş, öyle yazmış...
- KOMİSER:** Ha yaşa! Ben de bunu söylüyorum işte. Demin, bu işler bizim için bir inanç konusu değildir derken bunu anlatmak istemiştin.
Yasalar o beyannamedeki düşünceleri suç sayıyorsa bana ne? Bundan ben mi sorumlu olacağım? Senin yerinde olsam, "O yazı benimdir, inandığımı, düşündüğümü yazdım, kimse inancından, düşüncesinden ötürü suçlanamaz." diye savunurdum kendimi. Biz aracıyız, mahkeme değiliz. Yarın senin düşüncelerini tutan bir hükümet başa geçse, bu sefer ben ona aykırı düşünenleri, yazanları sorguya çekeceğim. İnanıp inanmamak değildir benim işim.
(Tutuklu gülümser.)
- KOMİSER:** Neden güldüğünü biliyorum. Küçümsüyorsun beni, düşüncelerle bir alış verişim olmadığı halde, düşünenleri kovaladığım için suçluyorsun... Peki ama, bu yüzden sorumlu tutulabilirmiyim ben? Seni, mahkeme kararı olmadan bir yıldır tutuyoruz burada. Başka ülkelerde öyle değilmiş. Yasa bozursa bundan benim kadar sen de sorumlusun.
- TUTUKLU:** Ben o sorumluluğa katılmak istemiyorum.
- KOMİSER:** Peki, katılmak istemiyorsun da ne yapıyorsun? İsyan mı ediyorsun?
- TUTUKLU:** (soğukkanlı): Evet, isyan ediyorum. İsterseniz yazın bu sözümü.

KOMİSER: (bağırılmaya başlar): Hayır, yazmıyacağım. O kadar budala değilim. Kolayca inkar edeceğin sözler işime yaramaz benim. İsyani ediyorsan, acılarına da katlan ki benden bir farkın olsun!

TUTUKLU: Kötü yasaların uygulanmasına alet olmuyorum ya, bu yetmez mi?

KOMİSER: Bu senin kendi avuntun. Ya da kurnazlık, aldatmaca...Başka bir şey değil. Yargıç da benim gibi değil mi? Yargıç da senin düşüncende olabilir, ama buz gibi atar içeri seni.

TUTUKLU: Yanılıyorsunuz. Yargıç kimseyi zorlamaz, kimseye, "Senin düşüncen nedir?" diye de sormaz. Siz beni yargıç karşısına suçlu benimsemiş olarak yollamak istiyorsunuz.

KOMİSER: Git, inkar et orda, beni zorla konuşturdular de.

TUTUKLU: Demek suçsuz bir insanın, suçsuz insanlar gibi yaşaması için, önce bir suçlu üstüne alması gerekiyor, öyle mi? Bir yıl bir odaya kapatılacak, bilmem kaç yıl da mahkemeye gidip gelecek, sonunda temize çıkacak! Suçsuzluğun armağını mı bu? Hem siz benden yalnız bir suçlu üstüne almamı değil, başkalarını da ele vermemi istiyorsunuz. Ben mahkemede temize çıksam da, başkalarını felakete sürüklemiş olmanın azabından nasıl kurtulurum? Nasıl yaşarım o yüzle? Nasıl? (Hafifçe heyecanlanmıştır.)

KOMİSER: Sakin ol! Biraz sonra karınla karşılaşacaksın.

TUTUKLU: (ellerini yüzüne kapar, başını önüne eğer. Sonra ellerini açar, başını kaldırır, derin bir nefes bırakır) Belki de siz haklısınız. Bunlar beni kaç aydır hiç ilgilendirmiyor artık. İsyanim susmuştu, başka kaygulara kaptırılmıştım kendimi. Bugün, sanki yeniden çalışmaya başladı aklım, mantığım ayaklandı. Boşuna, hepsi boşuna...

KOMİSER: (Dikkatli dikkatli ona bakmaktadır) Su ister misin?

TUTUKLU: İstemem, teşekkür ederim.

- KOMİSER:** (cıgara paketini uzatır): Cıgara?
- TUTUKLU:** (birden faltaşı gibi açılmış gözlerle Komiser'e bakar.)
- KOMİSER:** Yak bir tane!
(Tutuklu, korka korka bir cıgara alır. Gözleri hep Komiserdedir. Komiser paketi cebine koyduktan sonra çakmağını çıkar. Çakmak sol elindedir. Tutuklu, ağzına götürdüğü cıgarasını çakmağa uzatıp uzatmamakla tereddüt eder. Gözleri Komiserin sağ elindedir.)
- KOMİSER:** (bir an düşünür, sonra gülümser) Anladım neden korktuğunu. (Çakmağını biraz geri çeker.) İlk geldiğin gün, tıpkı böyle, bir cıgara vermiştim sana, değil mi?
- TUTUKLU:** Evet.
- KOMİSER:** Tam yakarken de... (Çakmağı uzatır, Tutuklu da korka korka başını uzatırken) tokatı yapıştırmıştım... Böyle...
(Komiser, tokat vuracakmış gibi sağ elini gerer. Tutuklu geri sıçrar. Ama Komiser tokat vurmak niyetinde değildir. Geçmişteki olayı anlatmak için böyle yapmıştır.)
- KOMİSER:** Yok canım... O zaman yabancı idik. Şimdi arkadaş sayılırız. Yak!
(Tutuklu cıgarasını yakar.)
- KOMİSER:** Sonradan pişman oldum. Keşke vurmasaydım dedim. (Tutukluya bakar.) Kusura bakma, tanımıyordum seni.
- TUTUKLU:** Ben de unutmuştum, ama demin tıpkı o günkü gibi oldu. Ben gene böyle oturmuştum... (Yavaş yavaş heyecanlanır.) Siz gene böyle, tıpkı böyle yanıma geldiniz, cıgara paketini uzattınız... Buraya getirildiğim için korkuyordum... Cıgara uzatınca birden size ısınıverdim, bir sevinç kapladı içimi... Korkum geçti, beni dostça dinliyecektiniz, anlaşacaktık... Aldım cıgarayı... Çakmağı da uzattınız, tıpkı deminki gibi... Ben de uzandım... Şöyle... (Başını uzatır.) İşte o zaman siz...
- KOMİSER:** Vurdum, değil mi?

- TUTUKLU:** (şaşkın şaşkın Komiser'e bakar) Evet...
(Bir susma)
- TUTUKLU:** Mahsus mu uzatmıştınız cigara paketini? Vurmak için?
- KOMİSER:** Hayır.
- TUTUKLU:** Gerçekten cigara vermek için mi?
- KOMİSER:** Evet.
- TUTUKLU:** Ya çakmağı? Çakmağı da gerçekten cigaramı yakmak için mi uzatmıştınız?
- KOMİSER:** Evet.
- TUTUKLU:** Öyle ise...
- KOMİSER:** (dipte bir iskemleye oturur, dalgındır) Neden vurdum... değil mi?
(Susma)
- KOMİSER:** Ben seni konuşuracağıma, sen beni konuşturuyorsun. Öyle bir büyü var sende... İnsan senin karşında doğru olmak istiyor. (Ayağa kalkar.) Bak! Kimi zaman iyi olmayı yakıştıramıyorum kendime. İyi olursam, kendim olmaktan çıkacağım sanıyorum... O gün, biliyorsun, korkuyordun, ellerin titriyordu...
- TUTUKLU:** Unutmamışsınız.
- KOMİSER:** (duymazlıktan gelir) Şuna bir cigara vereyim dedim. Düşmanım değil ya... Buraya düşen binlerce kişiden biriydin... Cigarayı verdim, alışkanlıkla çakmağı da uzattım... (Yavaş yavaş korkunçlaşır.) Sen tam yakarken... birden beynimin içi karıştı... Sanki anamı öldürenin cigarasını yakıyordum... Vurdum. (Sakinleşir, sakın sakın Tutuklu'ya bakar. Sonra leblebi çanağını uzatır ona.) Leblebi al!
- TUTUKLU:** (Leblebi alır, elinde tutar): Ben öyle sanmamıştım... Günlerce düşündüm bunu... Başka türlü yorumladım ben...

- KOMİSER:** (ilgilenir): Nasıl?
- TUTUKLU:** Beni soğuk sudan sıcak suya, sıcak sudan soğuk suya sokmak için böyle yaptığınızı sandım. Çöktürmek istiyordunuz ruhumu.
- KOMİSER:** (bir süre daldıktan sonra) Hakkın var... Onun için yapılır. Ama şunu da öğren öyleyse... O kadar hesaplı kitaplı olamıyor insan... Daha doğrusu başlangıçta o işi hesaplı yaparken, git gide sınırlar de araya karışmaya başlıyor... Hareketinin adamı olup çıkıyorsun. Kızgınlık, hiç yoktan, gelip yerini alıyor. Kızmadan değil artık, kızarak... Ama böyle olması daha iyi... Başka türlü insanlığı koruyamam.
(Susma)
- KOMİSER:** (kendi kendine) Çöktürmek için... Çöktürmek için... (Tutuklu'ya bakar.) Ama sen çökmedin ki...
- TUTUKLU:** Öyle mi sanıyorsunuz? (Elindeki iki leblebiyi ağzına atar.)
- KOMİSER:** Ruhunu çökertebilseydim, bugüne kadar işimiz çoktan bitmiş olurdu. Oysa sen kaya gibi kaldın, söyletmek için bildiğim yollardan hiçbiri para etmedi. Nerdeyse umut kesmek üzereyim senden... Yenildiğimi anlıyorum yavaş yavaş...
- TUTUKLU:** Neden?
- KOMİSER:** Baksana... Arkadaş gibi oturmuş konuşuyoruz... Bir sorgucu için en kötü durum budur... İcini dökebiliyorsun bana, en kötüsü, ben de seni tatlı tatlı dinliyorum... (Bir an durduktan sonra) Hiç başıma gelmemişti böylesi. Sağlamışsın.
- TUTUKLU:** Ben de öyle sanırdım.
- KOMİSER:** Sanırdım ne demek? Şimdi öyle düşünmüyor musun?
- TUTUKLU:** Hayır. Ruhumun böylesine çökeceğini hiç ummazdım.
- KOMİSER:** (meraklı) Nasıl yani?

- TUTUKLU:** Geçen günkü konuştuklarımızı düşünün bir...
- KOMİSER:** Karın mı?
- TUTUKLU:** Evet.
- KOMİSER:** Karını düşündüğünü söyledin geçen gün... Özlemişsin. Bunda ne var? Herkes özler karısını, bu durumda.
- TUTUKLU:** Benimki öyle değil.
- KOMİSER:** (çok ilgili) Ya nasıl?
- TUTUKLU:** (biraz sustuktan sonra) Benim ondan başka bir düşüncem yok.
- KOMİSER:** Karınızı seviyorsunuz demek... Beğenilecek bir şey... Bak ben o kadar sevmem karımı... Neden dersin, kıskançtır çok. Bütün gün ne yapıyorum, ne ediyorum, hiç kuşkulanmaz da, eve gelirken komşunun penceresine bakmışım, kızılca kıyameti koparır... Burada bir kadın odacı vardı. Kadın dedimse, yetmişlik... İki büklüm bir şey... Onu bile kıskandı idi. İnan bana, uykumun arasında ihtilam olsam, çingar çıkarır. Kiminleydin diye tutturur...Seninleydim derim yalandan, inanmaz... Yani ruhumuz anlaşmadı bizim. Sen başka, sen seviyorsun karını.
- TUTUKLU:** Belki... Ama ondan değil, onunla açıklanmaz bir durum bu.
- KOMİSER:** Anlamıyorum ne demek istediğini. Ruhundaki çöküntüyü söylüyorsun, ama demin maşallah ateş gibiydin... Lafıma laf yetiştirdin. Bir şey alamadım ağzından? Daha ne istiyorsun? Demek aklın başında.
- TUTUKLU:** O sözleri makine gibi söyledim. Ruhumun sağlamlığından değil. Daha doğrusu, ruhumla bir ilgisi yoktu o söylediklerimin.
- KOMİSER:** Ama kafan işliyordu.
- TUTUKLU:** Benim kafam değil ki artık o... Daha doğrusu uykuda gibiyim.

- KOMİSER:** Nasıl olur?
- TUTUKLU:** Olur. Lindberg, Avrupa uçuşunu yaparken uyumuş uçakta, uykusunda yönetmiş uçağını... Ben de onun gibiydim işte. Aklım başka yerde idi demin konuşurken...
- KOMİSER:** Karında mıydı?
- TUTUKLU:** Evet.
- KOMİSER:** İyi anlıyamıyorum.
- TUTUKLU:** Neden burada tutuluyorum? Nasıl çıkacağım? Sonra ne olacak? Bunların hiçbiri umurunda değil. Bana yüklemek istediğiniz suç da üstüme alabilirim isterseniz.
- KOMİSER:** (şaşkın) Öyle olsa nasıl tartışabildin benimle? Yoksa karın gelecek diye mi canlandın?
(Susma.)
- KOMİSER:** (tutuklu'nun yanına doğru yürür) Sahi, sen kaç aydır arpacı kumrusu gibi düşünüyordun... Bugün yeniden konuşmaya başladın. Karın gelecek diye anlaşılan. Ha? Kendini topladın birden... Öyle mi?
- TUTUKLU:** Konuşurken, aklım başka yerdeydi... Karım gelecek... Bu odada yalnız kalacağız... Sonra gidip kapıyı kitleyeceğim... (Durur, Komiser'e bakar.) Kitleyeceğim, değil mi?
- KOMİSER:** Elbet... Sonra?
- TUTUKLU:** ... Geleceğim karımın yanına ... Soyunacak... Göreceğim... (Birden susar.)
- KOMİSER:** Neden sustun?

- TUTUKLU:** (heyecanla) Beni karım değil düşündüren, karımın dişiliği... Hep onu getiriyorum gözümün önüne...
- KOMİSER:** (çok ilgilidir, ama sezdirmemeye çalışır) Sana başka bir kadın bulsaydık, kurtulmaz mıydın?
- TUTUKLU:** Kim bilir, belki de...Çünkü buraya getirildikten iki ay sonra, evet tam iki ay sonra, bir gece karımın yüzünü gözümün önüne getiremez oldum, hayalimde canlandıramadım bir türlü. Kafamı ne kadar yorduysam gelmedi yüzü bir türlü, gelmedi...Ama onu soyabiliyordum, çırtlak uzatıyordum yanıma...Başsız bir kadın gibiydi sanki...
- KOMİSER:** (çok ilgilidir) Başka kadınlardan farkı kalmadı yani...
- TUTUKLU:** Hayır, hayır...Gene o, ama sadece dişiliği...Anlatabiliyor muyum?
- KOMİSER:** Evlenmeden önce, ya da evlendikten sonra başka bir kadınla düşüp kalktığın oldu mu?
- TUTUKLU:** Evlenmeden önce çok oldu. Evlendikten sonra yalnız bir defa...
- KOMİSER:** Onlardan birini düşünmedin mi hiç?
- TUTUKLU:** Düşünmez olur muyum? Ama hiçbiri, hiçbir türlü gözümün önüne gelmedi. Şöyle canlı olarak...
- KOMİSER:** Böylesi benim başıma gelseydi, karım inanmazdı...Bana bak, karın güzel mi?
- TUTUKLU:** Güzeldir.
- KOMİSER:** Çok mu güzel?
- TUTUKLU:** Bilmiyorum.
- KOMİSER:** (cinsel zevk alarak) Etli mi?
- TUTUKLU:** Orta.

- KOMİSER:** (ısrar etmez) Tanıdığın öteki kadınlar içinde karından güzeli yok muydu?
- TUTUKLU:** Olmaz olur mu?
- KOMİSER:** Demek güzellik de para etmiyor...İlle o...
- TUTUKLU:** İlle karım değil...Ama karım, cinsel ilişki biçimine girdi...Sanki yalnız onunla yatmışım, başka bir kadın tanımamışım. Beni yiyip bitiren bu yatma isteği hep onu getiriyor gözümün önüne...ve başsız.
- KOMİSER:** (bir şey anlamadan): Başsız ha? (Başsız bir ceset görmüş gibidir.)
- TUTUKLU:** Evet.
- KOMİSER:** Sevgi değil demek istiyorsun, öyle mi?
- TUTUKLU:** Sevgi değil.
- KOMİSER:** Bir başka kadınla olmaz mı diyorsun?
- TUTUKLU:** Bilmiyorum. Gerçi beni saran duygu, soyut bir cinsel ilişki isteği, ama karımın dişiliği ile somutlaşıyor...Deli gibi merak ediyorum. Bundan ötürü de kızıyorum kendime. Yalnız kendime değil, ona da kızıyorum. Bu duygudan bir kurtulsam, ferahlıyacağım, kendimi bulacağım.
- KOMİSER:** Seninki düpedüz abazanlık.
(Bir susmadan sonra)
- KOMİSER:** Yalnız "başsız" ne demek, onu anlamadım. (Tutuklu' ya bakar, Tutuklu dalgındır.) Başsız deyince, hangisi olursa olsun, yeter ki bir kadın olsun anlamı çıkıyor, ama o da değil diyorsun. İşte bundan sevmem okumuş yazmışları. Durup dururken bir güçlük çıkarırlar. (Düşünür.)
- TUTUKLU:** (Birden ayağa kalkar) Yalvarırım, doğrusunu söyleyin, bu iyiliği niçin yapıyorsunuz bana?

- KOMİSER:** İlgilendim seninle, ne saklıyayım, sevdim seni. Bir yıldır dayanıyorsun... Bir odada, tek başına, gece gündüz... Pek az gördüm senin gibisini... Elimizden çok insan geçer bizim... Senin gibi aylarca kapatılanlarda çeşitli tutkular belirir. Kimi içki diye kıvrım kıvrım kıvrır, kimi kadın diye kudurur, kimi de olmadık şeyler ister. Hiç unutmam, biri makyaj takımı istediği.
- TUTUKLU:** Makyaj takımı mı?
- KOMİSER:** Ya... Aktördü, sakal bıyık takıp kendi kendine oynayacakmış. Delirdi sandık önce... Sonra baktık ki, adam deli meli değil. Makyaj takımını vermezsek delirecek...
- TUTUKLU:** Verdiniz mi?
- KOMİSER:** Verdik.
- TUTUKLU:** Sonra ne oldu?
- KOMİSER:** Delirdi. Sakal bıyık takıp sorguya öyle çıkmaya başladı. Bir gün de bana, "Ben Dördüncü Henry'yim, sen beni sorguya çekemezsin." demesin mi? Vay kerata!
- TUTUKLU:** Şimdi nerede?
- KOMİSER:** Tımarhanede.
- TUTUKLU:** Herkesin istediğini verir misiniz?
- KOMİSER:** Yok canım... Alay mı ediyorsun? İstedikini verirsek belki söyler diye düşünürüz kimi zaman, veririz.
(Susma)
- TUTUKLU:** Benim için de öyle mi düşünüyorsunuz?
- KOMİSER:** Hayır, senin için öyle düşünmedim. Senden ses seda çıkmayınca, merak ettim. Buraya düşüp de aklını bir şeye takmayan olmaz. Nedir bunun tutkusu dedim kendi kendime.
- TUTUKLU:** Meslek icabı.

KOMİSER: (biraz teredütten sonra) E... biraz da öyle... Ama sen anlatınca hem içim rahat etti, hem de acıdım sana.

TUTUKLU: Öyle mi? (İnanmamıştır.)

KOMİSER: Ne o? İnanmadın mı? Bizde acıma duygusu yok mudur sanıyorsun? Buraya düşenlere hep düşman gibi mi bakarız biz?

TUTUKLU: Bilmem.

KOMİSER: Bilmiyorsun ya!... Buraya düşenler içinde sevdiklerimiz de olur. Onların neden getirildikleri, işledikleri suçlar pek de ilgilendirmez bizi. Gerçi yorarsa, çok diretirse, kızdırır.

TUTUKLU: Benim gibi.

KOMİSER: (boş bulunur) Evet (Gülümser) Ama nedense sana bir türlü kızamıyorum. Merak ediyorum seni daha çok. İyi bir adamsın. Başına bir kaza gelmiş, siyasete sokmuşsun burnunu. (Bir cigara yakar) Sana ne birader! Dünyayı sen mi düzelteceksin? Senden başka yurtsever kalmadı mı? (Durur) Neyse, orası beni ilgilendirmez. Ben kendi işime bakarım... Ne diyordum? Sevdiklerimiz de olur. Biz biraz da hastabakıcılara benzeriz. Hastahaneye her gün bir takım hasta gelir, her gün bir takım hasta taburcu olur. Hastabakıcılar da bu gelen giden insanlara bağlanırlar.

TUTUKLU: (soğukkanlı tavrını iyice takınmıştır) İyilik ettikleri insanlara.

KOMİSER: (gene boş bulunur) Evet... (Durur, Tutuklu'ya bakar.) Yutturuyorsun arada bir. Ben de boş bulunuyorum, evet diyorum.

TUTUKLU: Yanlış anladınız, sizi gafil avlamak değildi niyetim. Buraya gelenlere iyilik ettiğiniz kanısında mısınız gerçekten? Onu merak ettim.

KOMİSER: Vallahi o kadarını bilmem. İyilik ettiğimiz de vardır. Sen sanki dışarda Tanrı'nın günü iyilik mi ediyorsun?

- TUTUKLU:** (Soğuk) Hiç olmazsa kötülük etmiyorum.
- KOMİSER:** Bir çocuğu sınıfta bıraktın diyelim, o çocuk kendisine kötülük edildiğini düşünmez mi?
- TUTUKLU:** Ama ben gerçekte iyilik etmişimdir.
- KOMİSER:** Kim bilir, belki bizimki de öyledir.
- TUTUKLU:** Bunu düşünebileceğinizi hiç aklıma getirmezdin.
- KOMİSER:** Ben de getirmezdin. Konuşma sırasında dilimin ucuna geldi de söyledim. Senin işte bu halin hoşuma gidiyor. Hiç korkmadan vuruyorsun.
- TUTUKLU:** Ama siz, buna karşılık, gene de iyilik etmek istiyorsunuz bana, değil mi?
- KOMİSER:** Küstah değilsin de ondan. Yumuşak söylüyorsun söyleyeceğini. Yalanım yok, kimi de doğru söylediklerinin. Ben sanki aşık mıyım mesleğime? Oğlum var, koca delikanlı. Bu yıl liseyi bitiriyor. İlle polis olacağım diye tutturdu. Sivil polis olmak istiyormuş... Çok heyecanlı bir meslekmiş... Oğlum, dedim, sen filmlerde böyle düşünüyorsun. Sinemadakine benzemez bu meslek, güçtür... (Susma) Ama doğrusu, senin gibi olacağına benim gibi olsun, daha iyi. Aylığım yeni doksana oldu, doksandan emekliye ayrılırsam, ayda elime epey bir para geçer. İkramiye ile de bir ev aldım mı, yan gel keyfine bak... Ama ben Brezilya'ya gitmek istiyorum. Özel dedektiflik çok para getiriyormuş orda.
(Telefon çalar)
- KOMİSER:** (Telaşla telefona atılır) Benim... Yakalandı mı? (Tutuklu'ya, memnun) Yakalanmış... (Telefona) Asmak mı istedi kendini?... Bıraksaydınız assaydı kerata... Nasıl olsa asılacak değil mi?... Hay Allah kahretsin... Peki peki. (Telefonu kapar)
(Leblebi kasesinden ağzına bir kaç tane leblebi atar. Ellerini oğuşturur. Güler. Sonra telefona sarılır.)

- KOMİSER:** Alo... Beyefendi... Benim efendim... Evet, yakalandı efendim... Kendini asmak istemiş... Yo, yo... Merak etmeyin efendim... Sağdır... Başüstüne efendim. (Telefonu kapar.)
- KOMİSER:** Benim hesabım demek ki dokuz saat aksadı. Ne ise... Pek büyük bir fark sayılmaz. (Ayağa kalkar.) Bizim mesleğin de tatlı tarafları bunlardır işte. Hele cumartesiye rastladı mı, rahat bir tatil yaparsın... Yoksa burnundan getirirler adamın tatilini... (Tutuklu'ya) Senin için de aksamıyacak demektir artık. Bak şimdi... (Telefon çalar.)
- KOMİSER:** (Hızla telefona atılır) Alo... Buyrun efendim.. Benim efendim... (Çekinerek Tutuklu'ya bakar. Çünkü telefondaki amir, öğtretmenin durumunu sormaktadır.) Daha bir şey yok efendim... Evet, evet... Merak etmeyin... Yalnız iki gün efendim... yeter efendim, (Telefonu kapar.)
- TUTUKLU:** (ayağa kalkar, düşkünlük göstermeden yalvarır gibi) Bana bir oyun oynamayacaksınız, değil mi?
- KOMİSER:** (anlamamış gibi bakar) Ne oyunu?
- TUTUKLU:** Karımı buraya getirmekle...
- KOMİSER:** (Sert) E... ?
- TUTUKLU:** Ne bileyim aklım almıyor. Karım bu odaya gelecek, siz çıkacaksınız. İnanamıyorum.
- KOMİSER:** (ayağa kalkar) Otur, otur... Oturduğun yerde konuş. (Serttir) Karşımda ayağa kalkılmasından hoşlanmam. Şimdi söyle!
- TUTUKLU:** (sesi kısılmıştır) Şey diyordum...
- KOMİSER:** (daha sert) Ne diyordun?
- TUTUKLU:** Bana cesaret verdiğiniz için konuştum. Gidebilirim isterseniz...

- KOMİSER:** (bağırır) Sen de çok laf ettin ha... Daha ne istiyorsun! Karını bu odaya alacağız, bırakacağız sizi baş başa...
- TUTUKLU:** Ama niçin?
- KOMİSER:** (bar bar bağırmaya başlar) Niçinmiş? Niçin olacak be! Yatasın diye. Anlamadın mı?
- TUTUKLU:** (alçak sesle) Burda onunla yalnız kalacağım, öyle mi?
- KOMİSER:** (aynı sesle) Evet.
(tutuklu çevresine bakar, bütün eşyayı gözden geçirir. Onunla beraber Komiser de eşyaya göz atar ve kanapenin üstünde durur.)
- KOMİSER:** (yumuşamıştır.) Kanape işine yaramaz mı?
- TUTUKLU:** Yalnız kalacağız, öyle mi?
- KOMİSER:** (alaylı) Yok, ben de yanınızda bulunacağım.
(Tutuklu Komiser'e dik dik bakar.)
- KOMİSER:** Yalnız kalmaktan mı korkuyorsun yoksa?
(Tutuklu susar)
- KOMİSER:** Ben de bulunayım desem vazgeçer misin?
(Tutuklu "vazgeçmem" anlamına başını kaldırır.)
- KOMİSER:** Utanmazsın benden yani...
(Tutuklu "utanmam" anlamına başını kaldırır.)
- KOMİSER:** (Gözlerini kısarak Tutuklu'ya bakar) Bu tuhaf! (Düşünür.) Anlıyorum. (Ciddileşir.) Deyyusluk ettin mi hiç?
- TUTUKLU:** Etmedim.
- KOMİSER:** Kıskanç mıydın?
- TUTUKLU:** Evet.
- KOMİSER:** Şimdi?

- TUTUKLU:** Değilim.
- KOMİSER:** (gözlerini kısarak Tutuklu'ya bakar) Ne bahasına olursa olsun diye düşünüyorsun, öyle mi? (boğazını gösterir.) Burana geldi ha?
- TUTUKLU:** Evet.
- KOMİSER:** Anlıyorum. Çöküntü dediğin bu, değil mi?
- TUTUKLU:** (boynu bükük) Evet.
- KOMİSER:** (dolaşır) Demek iki ay sonra bir gece, karının yüzünü bulamaz oldun. O geceden sonra da bu tutku başladı sende... Ha?
- TUTUKLU:** ('evet' anlamına başını sallar.)
- KOMİSER:** Şimdi anlıyorum... (Dolaşır) Şimdi anlıyorum... (Durur, Tutuklu'ya bakar.) Bu yüzden dayandın, bu yüzden konuşuramadım seni. Şimdi anlıyorum. Biz o beyanname işi üzerinde sorup dururken, senin aklın başka yerdeydi. İlgilenmiyordun bile sorduklarımla, robot gibi cevap veriyordun.
- TUTUKLU:** ('evet' anlamına başını sallar.)
- KOMİSER:** (kendi kendine) Vay kerata!... (Yüksek sesle) Bunu hiç hesaba katmadım. Nerden bilirdim ki... Böylesi hiç başıma gelmedi. (kendi kendine) Bir zırhın içine girmiş herif, ne dedikse tınmamış... Bak sen şu işe (Tutukluya döner.) Neden açığa vurdun bunu?
- TUTUKLU:** Saklasam ne olacaktı?
- KOMİSER:** İşini yürütür giderdin gene. Biz de boşuna uğraşır dururduk.
- TUTUKLU:** Şimdi ne değişecek sanki?
- KOMİSER:** (düşünür) Zayıf yanını gösterdin bana.

- TUTUKLU:** Ne işinize yarar?
- KOMİSER:** (düşünceli) Ne işimize yarar? (durur) Bilmem... (bulur) Ona göre sorarım.
- TUTUKLU:** Ha sormuşsunuz, ha sormamışsınız. Hepsi bir benim için.
- KOMİSER:** Vazgeçersem...
- TUTUKLU:** Sorgudan mı.
- KOMİSER:** Hayır. Karınla seni buluşturmaktan?
- TUTUKLU:** Bugünkü durumda kalırım.
- KOMİSER:** (afallamıştır) Doğru ya... (bulmuş gibi) Peki, karın gelip gittikten sonra ne olacak?
- TUTUKLU:** Orasını bilemem, şimdiden bir şey söyleyemem.
- KOMİSER:** Karını gördükten, onunla yattıktan sonra... seni sorguya çekersem... gene ilgisiz kalabilir misin?
- TUTUKLU:** Bilemem.
- KOMİSER:** Bir umut var mı?
- TUTUKLU:** Bunu benden mi öğrenmek istiyorsunuz?
- KOMİSER:** (Onu duymamıştır bile, kendi kendine konuşur gibidir). Bir tek umut da olsa, karınla buluşman gerek... değil mi? (Bir süre dolaşarak düşünür. Sonra birden durur, gözlerini kısarak duvarlara bakar ve gök gürültüsüne benzer bir sesle) Ulan bana baksana sen!
- TUTUKLU:** (ayağa kalkar) Bir şey mi soracaksınız?
- KOMİSER:** Otur yerine... Oturduğun yerde cevap ver! (Tutuklu oturur) Sen aklın sıra beni aldatmak mı istiyorsun?

- TUTUKLU:** (sakin) Hayır.
- KOMİSER:** (bağırır) Yalan söyleme! Beni aldatmak istiyorsun. Yok akli karısının bilmem neresindeymiş de, yok bu yüzden dünya vız geliyormuş da, yok sorular bir kulağından girip bir kulağından çıkıyormuş da... Bunlar hepsi palavra palavra be! Düpedüz karını çekti için, bin dereden su getiriyorsun ki, vazgeçmiyeyim diye... (sakinleşir) Ben de aptal gibi inandım. Bak hele!
- TUTUKLU:** Vaz mı geçiyorsunuz?
- KOMİSER:** (bağırır) Vazgeçiyorum.
- TUTUKLU:** (ayağa kalkar, soğukkanlıdır) Öyleyse ben gideyim.
- KOMİSER:** Defol!
(Tutuklu kapıya doğru yürür.)
- KOMİSER:** Buraya bak!
(Tutuklu olduğu yerde durur.)
- KOMİSER:** Benim yüzüme bak diyorum sana!
(Tutuklu döner, Komiser'in yüzüne bakar, sakindir.)
- KOMİSER:** Otur yerine!
(Tutuklu gelir, eski yerine oturur. Susma. Komiser, elleri arkasında dolaşır.)
- TUTUKLU:** Sinirlendiniz.
- KOMİSER:** (yumuşamıştır) Doğru, hem de yok yere.
- TUTUKLU:** Demek bana iyilik etmek değildi niyetiniz?
- KOMİSER:** (durur, ona bakar.) Ya ne idi?
- TUTUKLU:** İşte onu anlıyamıyorum bir türlü.

KOMİSER: (Tutuklunun şüphelenmesini istememektedir. Bu yüzden de yumuşak davranmanın doğru olacağına karar verir.) Sizin gibilere iyilik de yaramaz.
(Komiser, neye karar vereceğini şaşırılmış durumdadır. Dolaşırken durup durup Tutuklu'ya bakar. Tutuklu da sakın bakışlarla onu izler.)

KOMİSER: (Birden durur, kararı kesinmiş gibi) Peki, madem kuşkulaniyorsun, dön odana. Senin için, senin gibi nankörün biri için bu ağır sorumluluğu yüklenecek değilim ya! (Kesin) Karını göremiyeceksin!
(Tutuklu sakın haliyle yerinden kalkar. Bu karardan ötürü gerçekten sarsılması gerekmekteyse de, Komiser'i sıkıştırdığını bildiği için kendi durumunu sağlam görmektedir. Kapıya gider, açar, dışarıda bekleyenler olduğunu seyirciye anlatacak gibi iki yanına bakar. Kapı kapanır.)

KOMİSER: Allah belanı versin e mi?
(Yalnız kalan komiser, gider masasına oturur. Bir avuç leblebi atar ağzına, bir bardak da su içer. Alnını oğar, saate bakar, kendi saatiyle kontrol eder. Sonra monofonu açar.)

MONOFON: Buyrun efendim.

KOMİSER: Öğretmeni gözetlesinler kapıdan...

MONOFON: Başüstüne efendim.

KOMİSER: Dur be... Bitmedi daha...

MONOFON: Buyrun efendim.

KOMİSER: Üzüntülü mü, değil mi, ona baksınlar... Bana söyle... Bekliyorum.

MONOFON: Başüstüne efendim.
(Monofonu kapar. Yerinden kalkar. Cebinden iskambil kağıtlarını çıkarır, elinde kağıtları karıştırarak, sinirli sinirli, üç aşağı beş yukarı dolaşır. Kanapenin önüne gelir, durur. Uzun uzun bakar kanapeye. Eliyle kanapenin yaylarını yoklar.)

- KOMİSER:** (Kağıtları cebine yerleştirir. Hızla monofona gider) Ben'im...
- MONOFON:** Buyrun efendim!
- KOMİSER:** Ne oldu? Neden haber vermiyorsunuz?
- MONOFON:** Bekliyorlarmış efendim.
- KOMİSER:** Bekliyorlar mı? Neyi bekliyorlar?
- MONOFON:** Üzülüp üzülmeceğini efendim.
- KOMİSER:** Anlamadım? Üzülüp üzülmeceğini mi? Çağırsana şu hayvanlardan birini bana...
- MONOFON:** Başüstüne efendim.
(Monofonu kapar. Leblebi yer, saate bakar. Burnunu karıştırır.)
(Monofon işareti)
- KOMİSER:** Ha, söyle...
- MONOFON:** Oturuyor efendim.
- KOMİSER:** Nasıl yani?
- MONOFON:** Basbayağı oturuyor efendim.
- KOMİSER:** Düşünmüyor mu?
- MONOFON:** Anlıyamadık efendim.
- KOMİSER:** Düşünüyor mu, düşünmüyor mu, anlayamaz mısın sen?
- MONOFON:** Anlarım efendim.
- KOMİSER:** Getir onu buraya!
(Monofonu kapar. Yerinden kalkar., Dolaşırken ayağı iskemleye takılır. İskemleyi tekmeler. Mendilini çıkarır, alnını siler. Kravatını düzeltir. Öksürür.)

(Kapı açılır, Tutuklu içeri girer.)

- KOMİSER:** Saat bir.
Nerdeyse gelir seninki. Otur bekle burda!
- TUTUKLU:** (kazanmıştır) Peki. (oturur)
- KOMİSER:** (dik dik Tutuklu'nun yüzüne bakar) Biz mi yalvaracağız yani?
- TUTUKLU:** Öyle bir şey demedim ben.
- KOMİSER:** E... Öyle ise, nedir bu yaptığın?
- TUTUKLU:** Odana git dediniz, gittim... Şimdi otur diyorsunuz, peki oturup bekliyeceğim.
- KOMİSER:** Hay Allah, amma da tuhaf be! Sanki ben yatacakmışım!
- TUTUKLU:** İyilikten aşırı bir şey bu.
- KOMİSER:** Neden?
- TUTUKLU:** Zorluyorsunuz.
- KOMİSER:** (dişlerini gıcırdatır.) Kim zorluyor?
- TUTUKLU:** Siz zorluyorsunuz.
- KOMİSER:** Ulan, ille karınla yatacaksın diye ben mi zorluyorum seni?
- TUTUKLU:** Öyle demiyorsunuz ama...
- KOMİSER:** E... ?
- TUTUKLU:** Aşağı yolladıktan sonra tekrar çağırınca...
- KOMİSER:** Fena mı ettim?
- TUTUKLU:** Anlıyamıyorum?

- KOMİSER:** Anlamıyacak ne var bunda. Zorla mı istettik karımı?
- TUTUKLU:** Hayır.
- KOMİSER:** Öyleyse?
- TUTUKLU:** Üstüme düşülünce tedirgin oldum.
- KOMİSER:** Bana bak, üstüne düşen filan yok senin, başladık bir işe, bitirelim bari diyoruz.
- TUTUKLU:** Hep iyilikten, değil mi?
- KOMİSER:** Peki, iyilik demiyelim... İşin aslını öğrenmek ister misin?
- TUTUKLU:** İsterim tabii.
- KOMİSER:** Dinle! Benim de cinsel duygularımı okşuyor bu iş anlıyor musun?
- TUTUKLU:** Ne gibi?
- KOMİSER:** Öyle ya... Buraya gelecek...
- TUTUKLU:** Siz de yanımızda mı olacaksınız o zaman?
- KOMİSER:** Hayır ben çıkacağım.
- TUTUKLU:** Dışarda mı bekliyeceksiniz?
- KOMİSER:** Hayır, başka bir odaya gideceğim. Daha bir diyeceğin var mı?
- TUTUKLU:** Demek gerçekten... olacak bu iş.
- KOMİSER:** Vallahi olacak... (Kendini toplar, dişlerini gıcırdatır.)
- TUTUKLU:** Bundan ne gibi bir yarar umuyorsunuz?
- KOMİSER:** Karın gittikten sonra anlatmaz mısın bana?

TUTUKLU: Neyi?

KOMİSER: Olanı biteni canım... Şu kanapenin üzerinde... Ha?

TUTUKLU: (önce kanepeye bakar, sonra) Onun için mi bu kadar ısrar ediyorsunuz?

KOMİSER: (bağırır) İsrar ediyordum! Söylediği lafa bakın! Deli eder insanı be! Ne diye ısrar edeyim... Bana bir giren çıkan var mı? İster yat, ister yatma! Keraneci miyim, yoksa hara mı işletiyorum? (Gözlerini kapar, sakinleşmiye çalışır.) Fessupanallah!

TUTUKLU: Ben de anlamadım.

KOMİSER: Ama demin yalvarıyordun. Yapmayın, beni yıkmayın diyordun.

TUTUKLU: Uzadıkça kuşkulanıyorum, bir şey gelecek başıma diye korkuyorum. Onun için inanmıyayım, olmayacak diyeyim, daha iyi.

KOMİSER: Yok yok, ateşin azaldı senin.

TUTUKLU: Keşke azalsa... (Dalar.)

KOMİSER: Yoksa hevesin mi geçti? (Tutuklu cevap vermez.) Hele hele... Vardır senin gibiler. Coşar coşar coşar, sonra bakarsın, balon gibi sönmüş... Çocuğun da olmadığını göre var sende bir iş. Lafı ile geçinmek istiyorsun belki de...

TUTUKLU: (kendi aleminde) Nasıl isterseniz öyle düşünün.

KOMİSER: Kadını da izzet ikram çağırdık...

TUTUKLU: Nerdeyse kendimi kaybedeceğim...

KOMİSER: Neden o? İstersen bekletmiyelim, gitsin.

TUTUKLU: (deli gibi yerinden kalkar) Alay mı ediyorsunuz? Eziyet bu... Gerçekten olacakmış gibi yapıyorsunuz, sonra da güçlükler

çıkartıyorsunuz... (Yerine oturur, oturduğu yerde sallanır.)

KOMİSER: Ne oluyor?

TUTUKLU: Dayanamıyacağım bu eziyete...

KOMİSER: (umutlu) Nasıl dayanamıyacaksın yani? Söyliyecek misin her şeyi?

TUTUKLU: Ne söylemesi canım... Sizin de aklınız fikriniz hep o işte. Başım dönüyor...

KOMİSER: (yerinden fırlar) Bırakma kendini!
(Tutuklu, sallanır sallanır, bir yanına düşer. Komiser onun yanına koşar, kaldırır onu, dik oturtur, yüzüne hafif şamarlar atar. Tutuklu kendine gelir.)

KOMİSER: Ne oldu yahu?

TUTUKLU: Bilmem, başım döndü birden.

KOMİSER: Bir de karın gelmezse ne yaparız? Tut kendini! Sonra onun yanında da bayılırsın, yazık olur, her şey güme gider.

TUTUKLU: Beklemekten benimki... Bekle bekle bekle, dengem bozuldu.

KOMİSER: Ben bekletmiyorum ki... Aşağı tembih ettim, gelirse haber verin bana dedim. (Masasına doğru giderken) Sorarız şimdi... Bir kadın için kaybetme kendini, erkekliğe yakışmaz... (Manyetolu telefonu açar.) Alo... (Telefona vurur.) Tam da bozulaçak zamanı buldu... Alo... Beklemeyi ver bana... Alo... Bekleme mi? Baksana bana... Geldiler mi öğretmenin evinden?... E.. neden haber vermediniz bana?... Anlamadım? Sadece beklesin mi dedim?... O kadar mı?... Ha, demek haber verin demedim... Sen de kendinden akıl edemezsin, onu bilirim... Peki, beklesin, sakın bırakmayın... (Telefonu kapar.) Gelmiş, bekliyormuş... Gördün mü? Aldatma maldatma yok ortada işte.

TUTUKLU: (oturduğu yerde gerinir) Açılamıyorum bir türlü.

- KOMİSER:** (yerinden kalkar) Benim yanımda gerinmiye başlama hemen...
Bekle biraz, açılırsın elbet.
- TUTUKLU:** Hemen gelecek mi?
- KOMİSER:** Sabret biraz daha.
- TUTUKLU:** (sesi kısıktır) Bekliyemeceğim diyorum, ne olursunuz!
- KOMİSER:** Bir yıl nasıl bekledin?
- TUTUKLU:** (ayağa kalkar) Yapmayın, artık dayanamıyacağım.
- KOMİSER:** Otur otur, ayakta konuşulmasını sevmem karşımda.
- TUTUKLU:** (oturur, bir süre susmadan sonra) Artık sırası geldi mi?
- KOMİSER:** Neyin?
- TUTUKLU:** Saklamayın, ne olacağını biliyorum.
- KOMİSER:** Anlamadım.
- TUTUKLU:** Bu iyiliğinize karşılık bana hangi kağıdı imzalatmak istiyorsunuz?
- KOMİSER:** (gülümsüyerek onun yanına gelir) Sen söyle!
- TUTUKLU:** Ben ne bileyim?
- KOMİSER:** İki şık var: Beyannameyi ya sen üzerine alacaksın, ya da yazanları söyleyeceksin... Hangisini beğendin?
- TUTUKLU:** Tabii birincisini, o daha güzel...
- KOMİSER:** Demek sen üzerine alıyorsun?
- TUTUKLU:** Evet, ama çabuk olun...

- KOMİSER:** Ne?
- TUTUKLU:** ..tm...
- KOMİSER:** Dur canım, o kadar acele etme! Daha var... Ve... ben... da...gt...
- TUTUKLU:** Tamam... Verin imza edeyim.
- KOMİSER:** ..le..rı... Ben... Yaz..dım...
- TUTUKLU:** yazsanız..
- KOMİSER:** Çok doğru... Tamam... Yalnız rica edeceğim, biraz daha gabuk
- KOMİSER:** Be..yan..na..me..le..rı... (Tutuklu'ya) Doğru mu?
- TUTUKLU:** Güzel güzel...
- KOMİSER:** (Tutuklu'ya) Derin yazmadan söylemişim, şimdi yazıyorum...
- TUTUKLU:** t..lan... (Tutuklu'ya) değil mi?
- KOMİSER:** Onu yazmamış mıydınız?
- KOMİSER:** Posta ile dağr..t..lan...
- TUTUKLU:** Oldu ya, daha iyisi can sağlığı...
- KOMİSER:** (Okur) Posta ile dağıtılan beyannameleri... (Tutuklu'ya) Oldu mu?
- TUTUKLU:** Evet evet... Hem yazın, hem okuyun... En iyisi bu.
- KOMİSER:** Yazarken okuyayım da dinle...
- KOMİSER:** (Kalemı eline alır, bir kâğıdın üstüne yazmaya başlar.)
- KOMİSER:** İki satır canım...
- TUTUKLU:** (Sabırsızlıkla yerinden kalkar) Çok sürer mi?
- KOMİSER:** (Masasına doğru yürürken) Sen merak etme!

- TUTUKLU:** (gök şaşırmıştır) Ne var bunda? Size yanlış bir şey mi söyledim?
- KOMİSER:** (tutuklu'nun elindeki kağıdı alıp yırtar) Çocukluk ediyorsun.
- (sacma olduğuna anlayıp susar.)
- TUTUKLU:** Hay hay...(Kağıdı Komiser'in elinden alır, okumaya başlar.)
"Karşındaki enayi mi?" (Tutuklu şaşkın Komiser'in yüzüne bakar.)
Bunu mu yazdınız demin? (Komiser başı ile "evet" işareti yapar.)
Nerde öteki? (Komiser yüzü ile "Bilmiyorum" işareti yapar.) İtiraf
etim, suçü işlediğimi söyledim, imza da attım...(Söylediklerinin
sacma olduğuna anlayıp susar.)
- KOMİSER:** (hatırlamış gibi yapar) Ha... öyle ya... tamam... Yalnız bir işimiz
kaldı... Oku bunu! İmzaladığın kağıdı okumak istemez misin?
- TUTUKLU:** Karım aşağıda bekliyor... İşimiz bittiğine göre...
- KOMİSER:** (başını kaldırıp ona bakar) Ne?
- TUTUKLU:** Hayır o değil de...
- KOMİSER:** (anlamazlıktan gelir) Başka itirafların da var mı?
- TUTUKLU:** Vallahi öyle. (Komiser'in yüzüne bakar.) Şimdi...
- KOMİSER:** (gök sakindir) Oldu ya... Ne kolaymış değil mi?
- TUTUKLU:** (imzasını atar) Oldu mu?
- KOMİSER:** Güle oynaya değil mi!
- (Tutuklu, nerdeyse hoplaya zıplaya yerinden kalkıp masanın
yanına gider. Komiser'in kendisine uzattığı kağıdı imzalar.)
- KOMİSER:** Peki... Gel buraya...
- TUTUKLU:** Başka ne olsun? Yetmez mi bu kadar?
- KOMİSER:** (Komiser ona dikkatli bakar) Başka bir bildiğin, söyleyeceğin?
- TUTUKLU:** Tüm dedim. Da..git..tim...

- KOMİSER:** Bu söylediğin kadarı ile suçu üzerine almış olur musun?
- TUTUKLU:** Yetmediyse daha yazın?
- KOMİSER:** Ne yazayım?
- TUTUKLU:** Ne isterseniz yazın, ben imza ederim.
- KOMİSER:** Demek karına bir an önce kavuşmak için ne yazsam imzalayacaksın?
- TUTUKLU:** Karşılığında istediğiniz bu değil miydi? Siz istemeden ben söyledim.
- KOMİSER:** Bu kadar konuşma boşa gitti desene... İnanıramadım seni.
- TUTUKLU:** İnanmak üzereyken o telefon geldi.
- KOMİSER:** Hangi telefon?
- TUTUKLU:** Demin bir üstünüz telefon etmedi mi size?
- KOMİSER:** Evet... Şu kendini asmak isteyen herif için... Yakalandı mı diye sordu?
- TUTUKLU:** Hayır, hayır... O değil... Ondan sonra biri daha telefon etti.
- KOMİSER:** (hatırlamaz görünür) Kimdi o?
- TUTUKLU:** Siz daha iyi bilirsiniz... Üstlerinizden biri idi o da.
- KOMİSER:** Ha, anladım... Ama ondan sana ne?
- TUTUKLU:** Beni sordu size. Belki her gün soruyordu. Bugün de sordu. İstemezsiniz o sırada burada bulunmamı... Bunun için de kapalı konuştunuz. Ama sizce kapalı olan o sözler bence çok açıktı. Telefondaki üstünüz size, "Konuştu mu?" diye sordu benim için, siz de, "Daha bir şey yok" dediniz. Doğru değil mi?

- KOMİSER:** (gülümseyerek) Sonra?
- TUTUKLU:** Sonra da, "Daha ne kadar bekliyeceğim?" demiş olmalı ki, siz, "Merak etmeyin efendim" dediniz, "Bana yalnız iki gün verin, yeter." (Komiser'in yüzüne bakar.) Böyle değil mi?
- KOMİSER:** (gülmeye başlar) Biz de bu işlere yalnız bizim aklımız erer sanırdık. Aldanmışız desene... (Yarı ciddi.) Sen bu mesleğe girsen çok ilerlersin oğlum!
- TUTUKLU:** Yanlış mı yorumlamışım.
- KOMİSER:** Yanlış değil, eksik.
- TUTUKLU:** Eksiğini de siz düzeltin.
- KOMİSER:** (ciddi) Doğrusunu öğrenmek istiyor musun?
- TUTUKLU:** İstiyorum.
- KOMİSER:** Moralini bozulmasın diye söylemek istememiştim.
- TUTUKLU:** Moralimin bozulmamasını ne zamandan beri istiyorsunuz?
- KOMİSER:** Dinle öyleyse... Üç yüz kırk beş gündür buradasın. İnat ettin, konuşmadın, ya da aklını karına taktın, sustun. Böylece de biz görevimizi yapamamış olduk. Gerçi seni istediğimiz kadar tutabiliriz burda, kimse bir şey diyemez. Ama üstler, bu gibi işlerde titizlik gösteriyorlar. Dedikodudan korkuyorlar. Sözde ötekini berikini içeri atıp keyfimiz oluncaya kadar tutuyormuşuz. Yetkimizi kötüye kullanıyormuşuz... Ayrıca mesleğin haysiyeti de söz konusu... Beceriksizmişiz filan... (Cebinden iskambil kağıtlarını çıkarır, karıştırmaya başlar.) Bu yüzden tutukluluk uzadı mı, yukardakiler huysuzlanıyorlar. (Kağıt karıştırmayı bırakır, Tutuklu'ya bakar.) Seni merkezden istediler. (Bu sözünün etkisini araştırır.)
- TUTUKLU:** Merkezden mi? (Bir şey anlamamıştır.)

- KOMİSER:** Evet... Burada konuşmıyanlar, orada bülbüle dönerler. Biz onların yanında çok nazik kalırız. (Kağıtları karıştırır.) Anladın mı?
- TUTUKLU:** Benim için hava hoş. Ha orası, ha burası.
- KOMİSER:** Orasını biliyor musun?
- TUTUKLU:** Bilmiyorum. Bilsem de ne çıkar...
- KOMİSER:** Öyle deme... Mumla ararsın burayı.
- TUTUKLU:** Demek, konuşacaksan burada konuş, demek istiyorsunuz bana?.. Anlıyorum. Başarısızlığa uğramış olmak hoşunuza gitmiyor. Gitmez elbet... Sicilinize kötü not düşerler.
- KOMİSER:** Hayır, öyle değil.
- TUTUKLU:** İki gün mühlet istemeniz, bu iki gün içinde beni konuşturabileceğiniz inancına dayanıyor, değil mi? Son kozunuzu oynuyacaksınız.
- KOMİSER:** Ne imiş son kozum? (Belli belirsiz heyecanlanmıştır.)
- TUTUKLU:** Bilmiyorum, merak ediyorum.
- KOMİSER:** (iskambilleri cebine koyar) Seni bu sabah istediler... Gönderseydik...
- TUTUKLU:** Karımla buluşamıyacaktım...
- KOMİSER:** Buluşamıyacaktın ya... Aylardan beri kurduğun tasarı yıkılıp gidecekti. Sen de beraber... Anlıyor musun? (Tutuklu önüne bakar.) Salı gününden beri karına nasıl hazırlandığımı biliyorum. Gerilmiş bir tel gibiyim dememiş miydin? Tam bulaşacağın gün.. düşün!..tam bulaşacağın gün, hadi bakalım öteye deseydik, ne olurdu? Kavrayabiliyor musun?
- TUTUKLU:** (Kendi kendine) İki gün... Bugün ve yarın...

- KOMİSER:** Yarını boş ver, yalnız bugün... Bugün!...
- TUTUKLU:** (bildiğini okur) Bugün karımla buluşurum, yarın da... (Komiser'e bakar.) yarın da belki itiraf ederim. Son kozunuz bu değil mi?
- KOMİSER:** Öyle olsaydı şimdi sıkıştırırdım seni... Karın aşağıdayken... (Susma.)
- TUTUKLU:** Demek yenilgiyi kabul ediyorsunuz?
- KOMİSER:** (düşünceli) Evet.
- TUTUKLU:** Yenildiğinize göre de... son bir iyilik... Öyle mi?
- KOMİSER:** (arkasını döner) Başka ne olabilir?
- TUTUKLU:** (onun yanına gider, yüzüne bakar) Teşekkür ederim.
- KOMİSER:** (aklındakileri gizlemek istiyormuşcasına gülümser) Bir şey değil.
- TUTUKLU:** Yarın buradan gidiyor muyum?
- KOMİSER:** Evet.
- TUTUKLU:** Orada karımı hiç göremem öyle mi?
(Komiser, "göremezsın" anlamına başını kaldırır.)
- TUTUKLU:** Demek yalnız bugün... (Kendi kendine) BUGÜN! (Komiser, masasına gider, birtakım kağıtları çekmecesine koyup kilitler. Masanın bir gözünden tabancasını alıp iç cebine koyar. Duvar saatine bakar, cep saatini kontrol eder. Ağzına birkaç leblebi atar.)
- KOMİSER:** Ben gidiyorum.
- TUTUKLU:** (dalgınlığından uyanır) Gidiyor musunuz?

- KOMİSER:** Şu yakalanan herifi de bir göreyim... Bizim işlerimizin sonu gelmez. Sen yalnız kendini düşünürsün, o yalnız kendini düşünür, bense hepinizle uğraşırım. Hadi Allahısmarladık!
- TUTUKLU:** Ben kalıyor muyum burda?
- KOMİSER:** Kalıyorsun ya...
- TUTUKLU:** Burada bekliyeceğim, öyle mi?
- KOMİSER:** Evet.
- TUTUKLU:** Kapıda kimse olacak mı?
- KOMİSER:** Koridorda dolaşırlar.
- TUTUKLU:** Kapıyı kilitleyecek miyim?
- KOMİSER:** (hafifçe güler) Kitle!
- TUTUKLU:** Dışardakiler.
- KOMİSER:** Ben tembih ederim.
(Komiser, kapıya doğru yürür.)
- TUTUKLU:** Ne kadar müsaade ediyorsunuz?
- KOMİSER:** (durur, düşünür. Sonra başını Tutuklu'ya çevirir) Yarım saat... Yetmez mi? (Güler.)
- TUTUKLU:** Teşekkür ederim.
- KOMİSER:** Haydi Allahısmarladık... Talihin açık olsun!
(Kapıyı açar, oradakileri bir baş işaretini ile koridorun alt başına çağırır. Son bir defa Tutuklu'ya bakar.)
- KOMİSER:** Telefon çalarsa açmazsın.
(Kapıyı çeker, gider.)

ÜÇÜNCÜ SAHNE

Tutuklu, Yalnız

(Tutuklu, bir süre olduğu yerde kalır. Derin derin nefes alıp vermektedir. Gözleri kapıdadır. Bir süre böyle durduktan sonra, sıkıntıdan gerinir. Sinirli sinirli dolaşmaya başlar. Kanepenin karşısındaki bir iskemleye oturur. Gözlerini kanepeye diker. Sonra yerinden kalkar, kapıya gider, kulağını kapıya verip dışarıya dinler. Saate bakar. Bu sırada telefon çalar. Tutuklu sıçrar. Telefona bakar. Telefon üç defa çalar susar. Tutuklu sahenin önüne gelir, arkasını seyircilere, yüzünü kapıya döner. Bakar. Öyle kalır.)

BİRİNCİ PERDE

DÖRDÜNCÜ SAHNE

Tutuklu - Kız

(Kapı açılır. Kız girer. Yirmi yaşlarındadır. Güzel bir kızdır. Yüzünde merak, acıma ve keder vardır. İçeri girer girmez olduğu yerde kalır. Kapı dışardan kapatılmıştır. Tutuklu'nun büyük bir şaşkınlığa uğradığı omuzlarının hareketinde ve kollarını bitkince bırakışından anlaşılır. Bir süre bakışma.)

KIZ: Enişte!
(Kız koşarak eniştesinin boynuna atılır.)

KIZ: Enişteciğim!
(Kız ağlar. Tutuklu, heykel gibi kalmıştır.)

KIZ: (başını kaldırır, eniştesine bakar, gözleri yaş içindedir) Ablam hastalandı, ben geldim.

İKİNCİ PERDE

BİRİNCİ SAHNE

(Komiserin odası. Perde açıldığında Kız ile Tutuklu, birinci perde kapandığı andaki durumlarındadırlar. Kız, yaşlı gözlerle baktığı eniştesinden kollarını yavaş yavaş çeker ve biraz geriler. Ablasının yerine kendisinin gelmesinden eniştesinin hayal kırıklığına uğradığını sezmiştir. Ama görüştükleri için eniştesinin kurtulacağı umuduna kapıldığı da yüzünden okunur.)

TUTUKLU: Hastalandı mı?

(Bitkin bir halde söylenen bu sözün, birinci perdenin sonunda Kız'ın söylediği son söze karşılık olduğu unutulmazsa, en uygun vurgu kolayca bulunur. Oyuncular, perdenin kapandığını düşünmemelidirler.)

KIZ: Evet. Görüştüreceklerini bilseydi gelirdi, hasta hasta. (Eniştesini gösterdikleri için memnundur. Bu memnuniyetini belli edercesine gülümser.) Çok şükür, Allah bugünü gösterdi!

TUTUKLU: (bitkinlik havasından kurtulmamıştır daha): Mektubumu almadı mı?

KIZ: Aldık. Ama görüştüreceklerini yazmıyordunuz.

TUTUKLU: Muhakkak gel dedim o mektupta... Bundan bir şey anlamadı mı?

- KIZ:** Hasta mıydınız enişte?
- TUTUKLU:** (dalgin): Ben de uyumadım... Hem dört geçedir uyumuyorum ben.
- KIZ:** Midesi tuttu... Düğün gece hiç uyumadı.
- TUTUKLU:** (kendine gelir): Hayır, hayır! Hastalığı ne?
- KIZ:** Yarn gelsin mi, enişte?
- TUTUKLU:** (dalgin) Evet, evet...
- KIZ:** Degil mi? Artık görüşürdüklerine göre...
- TUTUKLU:** (durur, kendi kendisine): Evet yarn...
- KIZ:** Yarn gelsin öylese.
- TUTUKLU:** Yok, yok... O kadar vaktimiz yok.
- KIZ:** Bir koşu gitsem, çağursam ablamı.
- TUTUKLU:** (yürür, simirir): Hayır, hayır...
- KIZ:** Hasta. Sizi gördüğümü söyleyimce çok üzülecek... (Eniştesine dikkatli dikkatli bakar, kuşkulamıştır.) Ablamı beklerken.. beni görünce... (Tutuklu da durur, kız'a bakar.) camımız sıklıdı galiba enişte... Degil mi?
- TUTUKLU:** (aklı başka yerededir. Bir cigara yakar): İyiym, iyiyim...Hasta demek!
- KIZ:** Parasız kaldığımızı sandı ablam... (Sıklar.) Aksı gibi... evde de hiç para kalmamıştı... Bugün getirebildim... Çamaşırları da... Aşağı bıraktım. (Eniştesini iyilikle süzer.) İyi gördüm sizi.

- TUTUKLU:** (onun söylediklerini dinlememiştir. Biraz neşeli) Evlendiğimiz gün... Hatırlıyor musun? Evlendikten sonra sizlere Allahaismarladık deyip ayrılmıştık ya... Doğru eve geldik. Yalnız
- KIZ:** (iskemleye oturur) Hastalandı. Sen git dedi bana. Görüştüreceğimizi biliyorduk ki... Ağrıdaki memurlar bekleyin deyince çok şaşırırım. Görüştüreceğimizi hiç ummuyordum. Ablam çok sevinecek.
- TUTUKLU:** (deminki gerçek ilgisi bitiverir) Ben bir yıldır kurtuldum o sıkıntılardan... Hepsi ablanın üstüne kaldı şimdi. (Cigarasını söndürür) Zavallıca! Evliliğimiz boyunca bir gün bile oh demedi. Ama şikayet de etmedi hiç, katlandı oturdu... (Kız'a bakar.) Otursana! Ayakta durma! (Duvar saatine bakar.) Epey vaktimiz var daha... Hastalandı demek!
- KIZ:** (sıkıntılı) Biraz gecikmiştik.
- TUTUKLU:** (o zamana kadar konuşmalarında, sıkıntı, üzüntü, aklının başka bir yerde oluşu yüzünden, bütün gıbalarna rağmen, dalgin ve içine kapalıdır. İlk defa o durumdan çıkıyor ve hemen sonra gene kendi dünyasına döner) Kızıyı veremediniz mi yoksa?
- KIZ:** Anlatmadı bana.
- TUTUKLU:** Ne konuşmuş?
- KIZ:** (tereddü eder): Hayır, ama... Ev sahibi ile konuşmuştu dün...
- TUTUKLU:** (ellerini uğuşturur): Sindirilmek iyi gelmez ona... Sindirenince ayrı yapıştır. (Durur) Bir şeye mi sindirildi?
- KIZ:** Bakıyor kendisine. Hele siz gideli beri, busbütün bıraktı kendini. İlaç filan da almıyor.
- TUTUKLU:** Hayır... Demek midesi ha? (İçine düştüğü sıkıntudan kurtulmak istemesine) Bir türlü atlatamadı o hastalığı. (Durur, Kız'a bakar.) Evlendiğimiz gece de tutmuştu mide ağrısı. Ne yapacağımı şaşırılmışım. (Gülümser gibidir. Sonra ciddileşir.) İlaç almadı mı?

- KIZ:** Oyle olmasi iyi degil mi?
- TUTUKLU:** (duşunceli) Evet... Ama gün geçtikçe, nasıl söylüeyim, o büyü bozuldu yavaş yavaş... Sevginin yerini arkadaşlık mı aldı ne?
- KIZ:** (pot kırmış korkusu içinde) Gene de sever...
- TUTUKLU:** Seviyordun, seviyordun.
- KIZ:** Sizi seviyordun.
- TUTUKLU:** (bıkılmıştır bu konudan) Bilirim, bilirim.
- KIZ:** Ablam bir gün bile şikayet etmemişti enişte... Ağzından böyle bir şey duymadım hiç.
- KIZ:** savdım adamları... (Kederli) Diyeceğim, öyle başladı, öyle gitti...
 getirmişler... Parasını istediler. Oğleden sonra getirttim dedim,
 Ben açtım. Bir varıl gaz ismarlamıştık bir gün önce, onu
 bunu! (Kız başını kaldırır.) Ertesi sabah erken erken kapı çalındı.
 önüne eğer. Tutuklu ciddileşir.) Ne ise... Ertesi sabah... Bak dımla
 ablam... Bütün bütün soyundu yanı. Yattık... (Kız gene başını
 yürüyerek geldik eve, kol kola. (Gözlerinin içi parlıyarak) Soyundu
 çıktı. Otomobil tutamazdık o para ile... Ama ne güldükünü! O yolu
 yedik. Hesap tam kırk sekiz lira tuttu. Cebimde iki lira ile sokaga
 bir ay çıkmışın, deniz ışık içindeydi... İçtik, dans ettik, yemek
 vardı... Ama ne neşeliydik, somal! Gece de çok güzeldi, purl purl
 Dımla burasını! (Kız başını kaldırır.) Benim yanında tam elli lira
 lokantaya gitmeyi kararlaştırmıştık... (Kız'ın hala başı öndedir.)
 nefes alır verir, durur, sonra ciddileşerek.) Gece deniz kıyısındaki
 beni vardı, optimum o beni... (Kız önüne bakar. Tutuklu derin bir
 gözünün önüne... (Bacalarının iç tarafını gösterir) Şurasında bir
 hatırlıyorum... Bütün vücudunu santim santim getirebiliyordum
 gittikten sonra gene yalnız kaldık. Her şeyi, bütün ayrıntılarıyla
 kanı koca... Ablam gelin elbisesi ile görmek istemişler... Onlar
 musun? (Kız şaşırır. Tutuklu değışir.) Sonra komşular geldi... Bir
 olmaya dikkat ediyorduk. Bir denbire mi, yavaş yavaş mı? Anlıyor
 kalınca ikimizi de bir şaşkınlıkla aldı. Hem sabırsızdık, hem nazik

TUTUKLU:

(Biraz tabiileşmiştir) İyi kötü, orası başka... Ama bizim durumumuzda olanlar için kaçınılmaz birşey bu... Bütün sıklıklarla ortak oldu. Ben de istiyorum bunu ondan. Bir güçlükle karşılığın onun yanına koşuyordum, onun desteğini arıyordum. Onun yütükleendiği ile her güçlüğe katlanıyordum, ya da yemişiyordum o güçlüğü. Ama bir gün... nasıl anlatsam...

KIZ:

Mutsuzluğa uğradığınızı söylemezsiniz herhalde. Herkes sizin evliliğinizi örnek evlilik diye gösteriyor.

TUTUKLU:

(sırtı) Doğrudur. Mutsuzluğa uğradığımı söylemek değil niyetim. Ama sevişenlerin birbirlerini desteklemelerinde, yütüklendirmelerinde, bir iş başarmaktan, maddi güçlükleri yenmekten çok, o güçlükleri bir an önce görmeyizlikten gelmek çabası vardır. Sevimiyi günde bir aygıllardan kurtarma çabasıdır bu, yoksa gerçek bir işbirliği değil. Anlıyor musun?

KIZ:

Sizinki?..

TUTUKLU:

Bizimki gerçek bir işbirliği oldu. (Susma.) (Tutuklu birden bağırır gibi) Konuş, konuş! Durma, boyuna konuş!...

KIZ:

(Şaşırmıştır) Şey diyecektim ben de... Ablam o kadar derin düşünmez. Ben de olsam düşünmezdim. Demek kadınlar erkeklerden başka türlü düşünüyorlar bu işte.

TUTUKLU:

Ablam böyle düşünmemiş de olsa, sadece benim böyle düşünmemin sıkıntısı ikimize de yüklenmez mi? (Sırtı) Mutsuzluğa kapılıyordum onun yanında, anlıyor musun? Onunla yeterince kaynaşamadığımı düşünüp kendimi suçluyordum. Yan yana yaşadığım insana ~~gibi~~de yabancılaşıyordum. Bu da beni umutsuzlaştırıyordu. (Derin bir nefes bırakır, sakınlaşmıştır.) Burada bütün bu sıklıklardan kurtuldum. Artık ablamı düşünürken bir umutsuzluk karışmıyor duygularımın arasına. Nasıl söyleyeyim, ablam tam ablam şimdi. Tam kendi, her şeyi ile ve katışksız... (Gözleri dalır.) Böyle en güzeli!

- KIZ:** (belli belirsiz gülümseyerek): iyi anliyabildimse.. buraya girdikten sonra ablamı daha çok sevdiğimizi söylüyorsunuz... değil mi?
- TUTUKLU:** (kızım) Sen beni aptal yerine mi koyuyorsun? Hani biraz daha gabalasan, ayrılık sevişme ateşini körükler diyeceksin, beni romantik bir aşık rolüne sokup, kepaze edeceksin... Ne ilgisi var benim söylediklerimin senin söylediklerinle. Aklim kullanırsan biraz! Gereksiz bir yükten kurtuldum, diyorum anlamıyor musun?
- KIZ:** (almıştı) Ablam size yük olmazdı enişte, sizi bir gün bile üzmemiştir.
- TUTUKLU:** (kızık bir sesle, ama bağırır gibi) Anladım, anladım, kes, uzatma! (Kızı yatıştırmak istercesine) Belki içeri girmek sınırlarımı bozdu kuruntulara düştüm, birtakım üzüntülere kapıldım... Bunları sana anlatmak biraz güç.
- KIZ:** (durumu takdir etmiştir, yumuşar) Artık sonu gelmiştir inşallah!
- TUTUKLU:** (gözlerini kapar, ağar) Kendimi tutayım diyorum ama, tutamıyorum. Gene yanlış anladım. Dinde bak! Bir kadımı hiçbir zaman anlıyamıyacağımı düşünmüştümdür çoğun. Nereye kadar bilir misin? Benim duyduğum bir sesi o duyamaz. Benim gömmediğim bir rengi o görür... Buraya kadar. Kuşla balık arasındaki ayırım gibi. İşte içerdikilerle dışardakiler arasında da ezbere yaşıyorsunuz dışarda, biliyor musun? Hiçbir şeyin gerçeğini, şöyle ucundan olsun, göremiyorsunuz.
- KIZ:** Yalnız başınıza kalınca sıkıldınız...
- TUTUKLU:** Yo, yo, geçti, hepsi geçti artık. İlk aylar gerçi sıkıntılı oldu, ama şimdi düze çıktım.
- KIZ:** (İyiye yorar) Oh oh... Ablam duyunca uçacak seviñcinden. Hele bir eve gelin, görürsünüz, her şey nasıl düzeldi.
- KIZ:** (Susma. Tınıklı duvar saatim önüne dikilir. Saate bakar.)
- KIZ:** (iyi bir cevap bekliyerek) Yakın mı?

- TUTUKLU: (döner) Ne?
- KIZ: Çikmanız yakın mı? diye soruyorum. Bugün görüştüler diye.. umulandım da...
- TUTUKLU: Buradaki işimiz bitti.
- KIZ: Çok şükür!
- TUTUKLU: Yarmı gidiyorum.
- KIZ: Nereye?
- TUTUKLU: Merkeze.
- KIZ: Merkez neresi?
- TUTUKLU: Biliyorum.
- (Tutuklu dolayır. Uzunca bir susma.)
- TUTUKLU: (burden kızın önünde durur) Sana bir şey söyleyeceğim.
- KIZ: Buyurun enişte.
- TUTUKLU: Şu enişte hafını kaldır önce.
- KIZ: Peki enişte... (gülümse başlar.) Alışmışım. (Eniştesinin konuşmasını bekler.)
- TUTUKLU: (anlamsız, kızın yüzüne bakar) Sende ablanın resmi var mı?
- KIZ: Bu mıydı söyleyeceğimiz?
- TUTUKLU: Sen başka bir şey mi sandın? Ne sandın?
- KIZ: (sıkıntılı) Hayır, başka bir şey filan sanmadım. Ablanın resmi yok yanında da.. Üzülüm buna.

- TUTUKLU:** Bende de yok.
- KIZ:** Getirsin mi?
- TUTUKLU:** Nereye getirecek? (Kız'ın yüzüne bakar.) Ablan sana benzer mi?
- KIZ:** (gâşkın) Benzer biraz.
- TUTUKLU:** (Kız'ı uzun uzun süzer) Biraz, öyle mi?
- KIZ:** (korkmuş) Bilmem ki...
- TUTUKLU:** Ayğa kalk bakaymı! (Kız ayğa kalkar. Tutuklu onun etrafına doluşur.) Vücut yapısı tpki. Otur! (Kız oturur.) Ama yüzünüz benziyor mu? Onu biliyorum.
- KIZ:** Kardeş kardeşe benzemez olur mu?
- TUTUKLU:** (kendine acındırarak) Yüzünü bulamıyorum ablanın. Aylardır gözümün önüne getiremiyorum bir türlü. Buraya güldükten iki ay sonra oldu bu. Bir gece düşünürken düşünürken ablanın yüzü siliniverdi. Yorgunluğuma verdim, aldım. Ertesi sabah uyanır uyanmaz resmini çıkardım bavuldan, baktım, tanıyamadım. Resim de hiç yardı etmedi bana. Kafamdaki kadınla hiçbir ilişki kalmamıştı resim. O zaman kızım, parçaladım resmi. Karanlık bir odaya sıkışmış eşek arısı gibi vin vin arayıp duruyorum yüzünü. Demin burada beklerken.. en çok onun için merak ediyordum. Sanki ilk defa görecektim ablanın yüzünü... Sen girince, bir an, demek böyleymiş dedim kendi kendime. Bir an sonra tanıdım seni.
- TUTUKLU:** (Susma. Tutuklu doluşur. Kız, pek de belli emmeden onu inceler.)
Nane, limon kaynamadınız mı?
- KIZ:** Hayır, kıvrandı durdu.
- TUTUKLU:** Cevze de delinmişti. İkiliik cezve... Yenisini aldınız mı?

- KIZ: Tamamıyla yalnız bıraktlar.
- TUTUKLU: Hi?...
- KIZ: Ah keşke gelseydi... Başbaşa konuşabilecekmıştımiz... Yalnızızda bir nöbetçi bile koymadılar.
- TUTUKLU: Aracı ile anlatlamayacak şeyler... Şimdi ne desem boş... Hiçbir işe yaramaz.
- KIZ: Bana söylemez misiniz?
- TUTUKLU: Benden dinliyeceği başka şeyler de olacaktı onun.
- KIZ: Bugün gelseydi sizden dinlemeyecek miydi?
- TUTUKLU: Bunu da anlatacak musun ablana?
- KIZ: (ağladığını belli etmemeye çalışır) Bitti tabii... bitmiştir. (Susma. Tutuklu kendisini toplar, gülümser, sonra Kızı süzer bir süre.)
- TUTUKLU: (Yüzü birdenbire değişir) İçeri alındıktan on beş gün sonra... Bit gece, nöbetçiye seslendim, aptesthaneye gitmek için... Kaç gündür tutmuşum kendimi... Aptesthaneler çok pis çünkü. Ama o gece dayanamadım artık, gittim. Nöbetçi kapıda bekliyordu beni... Aptesthaneye girdim, muslukta bir kedi... Yalaktan su içiyordu. Ben içeri girince başımı kaldırdı, yüzüme baktı. Oyle bir baktı ki... ağlamaya başladım. (Susar.) Çamaşır makinesinin taksidi bitti mi?
- KIZ: Üç yavrusu var, üçü de kapkara.
- TUTUKLU: Doğurdu ha! Kısrık sanırdık biz onu.
- KIZ: (gülerek) Doğurdu.
- TUTUKLU: Kedi nasıl?
- KIZ: Bilmiyorum emişte.

- TUTUKLU:** Hi...
- KIZ:** Sizden sorup öğrenmek istediğim bir çok şey var, ama hafordan araya gidiyor. Geldiğimden beri doğru dürüst bir şey konuşamadık. Size dair ne öğrendim? Ablam sorarsa ona ne anlatacağım? Hemem hemen hiç. Yarn gidiyorum dediniz. Nereye gideceğimizi biliyorsunuz, öyle mi? Biz nereden öğreneceğiz?
- TUTUKLU:** Öğrenirsiniz.
- KIZ:** Bugün görüştüklerinizi biliyordunuz da ablama niçin açık açık yazmadınız?
- TUTUKLU:** Bütün bunları öğrenmek istiyor musun?
- KIZ:** Elbette... Ablama anlatmak için.
- TUTUKLU:** Biliyorum... Ablana anlatacak mısın?
- KIZ:** Neden? Neden anlatmıyorum?
- TUTUKLU:** Şimdi öğreneceksin. Dinle öyleyse!.. (Masayı işaret eder.) Başkomiser, Sali günü çağırttı beni, sorgu için değil dedi. Otarlı, cigara verdi, halımı hatırlı sordu.
- KIZ:** Ne iyi! Demek, anladılar suçsuz olduğumuzu?
- TUTUKLU:** Sen benim suçsuz olduğuma inanıyor musun?
- KIZ:** Elbette.
- TUTUKLU:** Ama onlar inanmıyorlar.
- KIZ:** Inanmıyorlar da...
- TUTUKLU:** Neden bana iyi davrandı, halımı hatırlı sordu diyeceksin, değil mi?

- KIZ: Evet.
- TUTUKLU: Gizli olarak, öyle mi?
- KIZ: Karar vermiş.. izin almadan.
- TUTUKLU: Çünkü bunu gizli tutmanı söyledi Başkomiser, kendiliğinden
- KIZ: Neden enişte?
- TUTUKLU: Ama mektuba bunu yazmadım.
- KIZ: Çok yazık olmuş...
- TUTUKLU: Oda da görüşürüm dedi.
- TUTUKLU: O da söz verdi, Cumartesi günü gelisin, sizi benim odamda, bu
- KIZ: (utancını saklamaya çalışarak) Tabii, değil mi!
- TUTUKLU: Evet. Ben de, kartımı özlediğimi söyledim. (Kız'ın yüzüne dikkatli bakarak.)
- KIZ: Dostça, değil mi?
- TUTUKLU: Bu kadar aydın en çok neyin özlemimi duyduğunu sordu.
- KIZ: Ne dedi size?
- TUTUKLU: Ben de anlamadım nasıl olduğunu.
- KIZ: Nasıl olur?
- TUTUKLU: İyilikle bir ilgisi yok bunun.
- KIZ: İyi bir adam öyleyse.
- TUTUKLU: İş başka, insanlık başka.
- KIZ: Evet.

mi şimdi?
(Tuniklu, komiserin masasına gider, masanın üstündeki leblebi kasesinden birkaç leblebi alır, sonra kaseyi kız'a uzatır.)

ken ve buna beş gündür inanmışken (Bağır.) Gelmiyor! Anladın
yitirdiğim bir kadının dişiliğine bağlıyım, onu bekler duruma
benim düşündüğüm, kafamın içindeki bütün yeri kaplayan, yüzümü
hiç bilmiyorum. Bende güç olarak ne varsa, hepisi bir kadının,
susuyorum, için konuşuyorum, için dayanıyorum.. bilmiyorum,
cigara içiyorum, için döşüp pencereye gidiyorum, için
Benliğim yok olup olmaması işi bu. Niçin yürüyorum, için
burasını iyi anla. senden rica ediyorum, iyi anla burasını!
olmayacakım, şimdi de bir fırsat kaçırırım diye üzülmiyorum,
onu istiyordum. Gelseydi elimde geçen bir fırsat kullanmış
değıştiren bir kadın. (Sesini yükseltir.) Bugün onu bekliyordum,
sıfatlarından sıyrılmış, tastaman bir kadın, canlı, güçlü, değışen ve
olarak, aliyor musun, bütün öteki ilişkilerinden, görevlerinden,
Yedigim yemekte, içtiğim suda onu görüyordum. Sadece dişi
vermeden aylardır beni kendine köle etti. (Konuştuğca çöşar.)
Bu istek, başka kaygularımın hiçbirine başkaldırma fırsatı

TUTUKLU:

(Kız başını önüne eğer.)
yatatacağım bugün, burada yatatacağım.
uyumadım. Simitlerin gerildikçe gerildi. (Bir an) Onunla
ben, hep bu günü, ablanı göreceğim günü bekliyerek uyku bile
Hayır, anlamadın daha. Yüzüme bak da dinle! Sahi gecesinden

TUTUKLU:

(Kız evet anladım başımı sallar.)

Anladın mı?

TUTUKLU:

(Kız başını kaldırtır.)

Kaldır başımı!

TUTUKLU:

(Kız başı önünde, başını sallar.)

Anladın mı?

TUTUKLU:

(Birden kızartır, önüne bakar.)
hastalanması çok akı oldu. Gelseydi yalnız bırakacaktı sizi.
Bugünün önemini şimdi daha iyi anlıyorum. Ablamın

KIZ:

- TUTUKLU:** Leblebi ali!
- KIZ:** (ağlamaktadır. Elini uzatır, birkaç leblebi alır.) Teşekkür ederim.
- TUTUKLU:** (Leblebileri ağzına atar) Bir şey değil.
- (Tutuklu, elindeki kaseyi Komiser'in masasına bırakır. Bu sırada Kız iskemleden kalkar, gözleri yaşlıdır, leblebileri elinde kalmıştır.)
- KIZ:** (heyecanlıdır) Benimki büyük bir talihsizlik! İstemeden düşüğüm şu duruma bakın! Sizden af dilesem.. bir suç işlemedim ki, af dileyim. Özürlü dilertim.. bir yanlışlık yapmadım ki... Ama burada bulmamam gene de büyük bir suç, büyük bir yanlışlık, enişte.
- TUTUKLU:** (soğukkanlı) Otur, otur! (Pencereye doğru gider.)
- KIZ:** (Onun arkasından gider) Bana başka söyleyeceğiniz var mı?
- TUTUKLU:** (Kız'a arkası dönüktür) Otur, otur!
- (Kız garesiz döner, Bu sefer iskemleye değil, kanepeye oturur. başını önüne eğer, bekler. Tutuklu pencereden dönünce Kız'ı kanepede oturur görür. Uzun uzun bakar ona. Heyecanlanmıştır.)
- TUTUKLU:** Gitmek mi istiyorsun?
- KIZ:** Sizi daha fazla üzmemek için... Müsaade ederseniz!
- TUTUKLU:** (duvar saatine bakar) Yarın saat demişti.
- KIZ:** Komiser mi?
- TUTUKLU:** (başı ile evert işaretini yapar) Daha var vaktimiz.
- KIZ:** (sıkıntılı durumdan kurtulmak istercesine) Almışbeş lira getirdim. Çamaşlıklarınız da yıkandı, ütülendi. Kitap getirmedim. Kitaba müsaade etmiyordı.

- TUTUKLU:** Soyun!
- KIZ:** (gülümsemeye çalışır.) Niyе korkayım? (Tutuklu hızla kapıya gider, kapıyı kilitler. Sonra döner Kız'a bakar. Kız ayağa kalkmıştır.)
- TUTUKLU:** Korkuyor musun?
- KIZ:** Ablam hasta da... (Bakıştlar.)
- TUTUKLU:** Sen niye acele ediyorsun?
- KIZ:** Emezdi...
- TUTUKLU:** Belki de değil, muhakkak. Üstelik de gitmek için senin gibi acele etmiyecekti.
- KIZ:** Belki de... Ablan gelseydi bu kamerede oturacaktı.
- TUTUKLU:** Otur, otur! (Kız'ın tereddüt ettiğini görünce daha kesin konuşur.) Otur diyorum sanal (Kız, istemeden oturur, korku içindedir.)
- KIZ:** (ayağa kalkar) Vakit gelmiştir, ben gideyim.
- KIZ:** (Telefon galar. İkisi de telefona bakarlار. Telefon bir daha, bir daha, üç defa galdıktan sonra durur.)
- KIZ:** Enişte!
- TUTUKLU:** (dik dik bakarak) Öyleyse?
- KIZ:** (korkar) Evet.
- TUTUKLU:** Sen geldin.
- KIZ:** (sıkıntılı içinde) Mide ağrısı tuttu... Tutunca...
- TUTUKLU:** (ağır ağır onun önüne gelir, durur) Üzülecek bir şey yok. Ablam hastalandı sen geldin.

- KIZ:** Emiște!
- TUTUKLU:** (ağır ağır yürüyerek) Of... Bırak şu emiște lafını... Soyun!
- KIZ:** Delirdiniz mi?
- TUTUKLU:** Çok az vaktimiz kaldı.
- KIZ:** Kendimize gelin!
- TUTUKLU:** (durur, başını yumruklar) Ah, şu dışardakilere! Demek hiçbirinde akıl yok bunların, aklın şu kadarı yok. Yapmacık bir düzenin içinde kuklalar gibi oynayıp duruyorlar. (Kız'a) Aprallığı bırak şimdî, hadi!
- KIZ:** Benden ne istiyorsunuz?
- TUTUKLU:** Anlamazlıktan geleceksin de ne olacak sanki? Lafı uzatmaktan, vakit kayımdan başka neye yarar bu? Seninle yatmak istiyorum. Bağır mı? (Bağır.) Seninle yatmak istiyorum... (Sakin.) Anladın mı şimdî?
- KIZ:** Ben gidiyorum.
- KIZ:** (Kız, emiştесinin yanından hızla geçerek kapıya yönelir. Fakat tutuklu onu kolumdan yakalar ve savurarak kanepeden yana fırlatır. Kız, kanepenin üstüne düşer, Etekleri açılır.)
- TUTUKLU:** Bir yere gidemezsin.
- KIZ:** (Eteklerini toplar) Emiște, kendimize gelin!
- TUTUKLU:** (pişmandır) Zorbalıktan nefret ederim. Affedersin!
- (Tutuklu, alnını, ensesini uğuşturur, dolaşır, Kız'la hiç ilgilenmez görünür. Kız bunun geçici bir kriz olduğu umudunda kapılmış, işlerin düzeleceğini bekliyerek Tutuklu'yu gözleri ile izlemektedir.)

- KIZ:** (şekilli) Bir kız geçirdiniz. Olmanuş sayalım bunu. İkimizin arasında kalsın. Zaten ikimizin arasında geçti. Ortada affedilecek bir olay da yok bence. İçinde bulunduğunuz durumu göz önünde tutarak, size karşı anlayışlı olman gerekir. Olanı biteni hatırlamıyacağız bile, görürsünüz. (Durur, Tutuklu'ya bakar, daha şekilli) Üzülmeysin artık, bitti, geçti.
- TUTUKLU:** (bir iskemleye çöker) Daha konuş, daha konuş... Demek şefkate de ihtiyacın varmış!
- KIZ:** (Yerinden kalkar, yeni davranışı ile başmaya erdiği düşünmektedir. Tutuklu'nun yanına gider, ona fazlaca sokulmaktan sakınır) Aylarca yoksun kaldınız şefkatten, yalnızlık sizi yedi bitirdi. Bunda anlamıyacak ne var emişte! Kimseye görüştürülmediniz...
- TUTUKLU:** (kendinden geçer gibi) Ne güzel, ne güzel!
- KIZ:** Kendinizi dinlediniz, hayal gücünüzü yordunuz, sınırlarınızı yıprandı.
- TUTUKLU:** Bu ses beni iyileştiriyor.
- KIZ:** Bütün yakınlardan uzakta.
- TUTUKLU:** Sağlarını okşayarak söyle bunları, hadi!
- KIZ:** (korca korca yaklaşıp, Tutuklu'nun saçlarını okşamaya başlar) Yuvanızdan uzakta...
- TUTUKLU:** Yuwayı karıştırmadan... rica ederim.
- KIZ:** Sevdığımız karınızdan uzakta...
- TUTUKLU:** Peki peki, devam...
- KIZ:** Buradan çıkacağımız günü bekliyerek, dayanılmaz bir sabırdan sonra, artık yorgun düştünüz.
- TUTUKLU:** (kızın ellerini tutar, öper) Teşekkür ederim, çok teşekkür ederim.

- KIZ:** Sizi anlayabildimse, hele teselli edebildimse ne mutlu bana!
- TUTUKLU:** (başını kaldırır) Beni anlamam pek de gerekli değil, bana yararlı olman gerekli.
- KIZ:** (gefkate) Yararlı olabildim mi size?
- TUTUKLU:** (kızın ellerini yeniden oper) Daha başlangıçtayız. (yumuşak, tatlı bir sesle) Soyun artık.
- KIZ:** (geri çekilir) Gene mi?
- TUTUKLU:** Başka ne yapabiliyorsunuz? Bak, zorbalık etmiyorum, anlayışına güveniyorum senin. İkimizi buraya niçin kapadılar, biliyor musun? Burada, şu kanapenin üstünde yatalım diye. Bu kolaylığı gösteriyorlar, kapıyı çekip gidiyorlar, baş başa bırakıyorlar... Biz hala sacma sapan konuşmalarla vakit geçiriyoruz.
- KIZ:** (konuşmak için gerekli cesareti bulmuştur artık, mantık gücünü kullanarak) Yanlıyorsunuz. Size o kolaylığı benimle değil, ablamla yalnız kalmamız için gösterdiler.
- TUTUKLU:** (sıkıntılı) Onlar için ha ablan olmuş, ha sen olmuşsun, hepsi birdir.
- KIZ:** Kime mektup yazmanızı söyledi komiser?
- TUTUKLU:** Ablana.
- KIZ:** Gordünüz mü?
- TUTUKLU:** Bütün sıkıntım seni görmekten geldiğimi söylemiş olsaydım, sana mektup yazdırıcaktı.
- KIZ:** Kiminle olursa olsun, yeterli bir kadın olsun diye mi düşünüydünüz?
- TUTUKLU:** (gülümser) Oyle düşündük.
- KIZ:** Daha önce söyledilerdi mamazdım.

- TUTUKLU:** Ben de inannadım.
- KIZ:** Oyleyse ablanın yerine benim geçtiğim sizi pek de şaşırınmadım?
- TUTUKLU:** Yo... şaşırđım, şaşırđım ama şimdiki durumum hiç te ondan aşağı kalmıyor.
- KIZ:** Anladım?
- TUTUKLU:** Oyle ya... Ablan olsaydı burada, o da böyle benim gibi lafı uzatsaydı aptallık olmaz mıydı? Söyle!
- KIZ:** Ablam olsaydı lafı uzatmazdı. (utanır) Yani öyle samyordum.
- TUTUKLU:** Neden uzatmazdı bakayım, onu da söyle!
- KIZ:** Bunları benimle konuşmanız biraz anormal olmuyor mu?
- TUTUKLU:** Ah bu sizin normallik hastalığınız! Dişardakilere hep içinde bu hastalık var, artık biliyorum. İğeri güdükten sonra anladım.
- İğerdeyken, aklımdan geçenleri bir bir fırtıyordum, bunları dişarda anormal sayarlar diye düşünüyordum.
- KIZ:** Bir kızın, eniştesi ile bunları konuşması normal mi sizce?
- TUTUKLU:** Neymiş söylemeye utandığım? Ablam burada olsaydı lafı uzatmazdı dedim. Ben de bunun nedeni sorudum senden.
- Utanyor musun söylemeye?
- KIZ:** (konuşmaktan başka çare kalmadığım anlamıştır) Ablam karınız sizin.
- TUTUKLU:** Benimle yatması da görevi, değil mi?
- KIZ:** Belki de isteği.
- TUTUKLU:** Ablan bu isteği, benim karım olduğun için mi duyar demek istiyorsun?

- KIZ:** Evet.
- TUTUKLU:** Aklın yatıyor mu bu sözün doğruluğuna? Bir kadına yatma isteği duyuran, bir adamın karısı olmak sıfatı mıdır?
- KIZ:** Hayır, alışması.
- TUTUKLU:** Demek sen, alışmadığın için böyle bir istek duymuyorsun?
- KIZ:** Beni bırakın, rica ederim.
- TUTUKLU:** (alay ederek) Kocaları alıştırmasa, kadınlar böyle bir istek duymayacaklar... Ne tuhaf! Sorabilir miyim küçük hanım, bir alışkanlık kazanmak için mi evleneceksiniz?
- KIZ:** Bir adamın karısıyla yalnız kalması, başka bir kadınla yalnız kalmasına benzetilemez, benim söylediğim buydu... Oysa siz dolambaçlı yollardan gidiyorsunuz.
- TUTUKLU:** Dolambaçlı yollardan giden kim? Sen misin, yoksa ben miyim? Anlıyalım şunu. Bugün ben ablanla yatacaktım, her şey buna göre hazırlanmıştı, ablan hastalanınca sen gelin. Bu kadar basit bir iş bu!
- KIZ:** Böyle bir durumla karşılaşacağımı bilseydim, gelir miydim sanıyorsunuz?
- TUTUKLU:** Düşünmeden konuşuyorsun, dilinin ucuna geleni söylüyorsun. Çünkü gerçeklerden korkuyorsun. Bütün hayatın boyunca gerçek dışı yaşamışın, onunla bir yerde karşılaşınca delik arıyorsun... (bağırır) Bütün işiniz gizlenmek, saklanmak sizin.
- KIZ:** Siz diye, kimi söylemek istiyorsunuz?
- TUTUKLU:** Dışardakileri.
- KIZ:** Demek sizce, gerçeğe varmak için tutuklu olmak, bir yıl bir odaya kapatılmak, kimseleri görmemek gerekiyor, öyle mi?

- TUTUKLU:** Evet, çünkü başkalarının gereksiz baskısından kurtuluyor kişi, özgür düşünmeye başlıyor.
- KIZ:** Delice deseniz daha yerinde olurdu.
- TUTUKLU:** İstersen öyle olsun. Ama sen, ulusun da bundan ne çıkıyor sanki? Hep gelenekler, görenekler içinde kıvranıp durmaktan başka, ha?
- KIZ:** Ben kendimin ne olduğunu araştırmam, araştırmak gereğini duymam da. Bir arada yaşayan insanlar vardır, ben de onlardan biriyim. Yalnız olmaktan korkarım.
- TUTUKLU:** (gider, Komiser'in masasına arkasını ve ellerini dayar) Otur, otur! Ayakta konuşma!
- KIZ:** Gitmeye kalkarsam gene zorbalık yapacak mısınız?
- TUTUKLU:** Hayır.
- KIZ:** Öyleyse gidiyorum, Allahısmarladık!
(Kız kapıya doğru yürür. Tutuklu ona bakmaz, olduğu yerde kalır.)
- TUTUKLU:** (Kız tam kapıya yaklaşırken) Kapının kitli olduğunu unutma!
- KIZ:** Hani zorbalık yapmıyacaktınız? (susma) Vururum, dışarıdan açarlar.
- TUTUKLU:** Emir aldılar.
- KIZ:** Açmamak için mi?
- TUTUKLU:** Evet.
- KIZ:** Polisle işbirliği mi yaptınız?
- TUTUKLU:** Evet, karımı zorla burada tutmak için.
- KIZ:** Ben sizin karınız değilim. Kapıyı açmazsanız bağırırım.

- TUTUKLU:** Bağır istersen. (soğukkanlıdır)
(Kız bağırmaz, şaşıır, kalakalır, ne yapacağını bilemez.)
- TUTUKLU:** Otur, otur! Ayakta durma!
- KIZ:** (bir iskemleye çöker) Sizden korktuğumu sanmayın!
- TUTUKLU:** Korkulacak bir yanım yok benim. Bir yıldır içeri tıklımış zavallı biriyim ben.
- KIZ:** şimdi de acındırma yolunu mu tuttunuz?
- TUTUKLU:** Benimle konuşmaktan kaçınmanın gereksizliğini anlatmak istiyorum.
- KIZ:** Sizinle konuşmaktan kaçınmıyorum ki...
- TUTUKLU:** Öyleyse vakit dolmadan niye çıkıp gitmek istedin?
- KIZ:** Beni hapsedmenize isyan ettim.
- TUTUKLU:** (gelir, onun karşısında durur) Yarım saat dolunca kapıyı vururlar, açarım, gidersin.
- KIZ:** (duvar saatine bakar) Yazık ettiniz!... Bu zamanı daha iyi geçirebilirdik.
- TUTUKLU:** Ben de öyle düşünüyorum. Hala da umut kesmiş değilim.
- KIZ:** (Tutuklu'nun ne demek istediğini anlar, anlamazlıktan gelir)
Öyleyse oturun, siz de şöyle, tatlı tatlı konuşalım. Bu lafı bırakın artık.
- TUTUKLU:** (Komiser'in masasına geçer oturur) Bu zamanı daha güzel geçirebilirdik, ama fırsat kaçmış değildir daha. Haklı olduğuma inandıracağım seni.
- KIZ:** (gülümser) Demek inandırma yolu ile, öyle mi?

TUTUKLU: Zorbalıktan nefret ederim. Düşüncenin gücü zorbalık gibi haysiyet kırıcı değildir. Çünkü düşünce bir tek insanın değil bütün insanlığın malıdır. İnsanlar arasındaki birliğe, ortaklığa düşünce yolundan varılacağına inanmak, bundan ötürü iş de yanlış olmaz. Yeter ki, bu gücü kullanırken benciliğe düşülmesin, kişisel çıkarlar ardında koşulmasın. Bencillik, kişisel çıkarlar ardında yürütülen düşünceye ben düşünce diyemem. Saf düşüncenin özü, bütün insanlığı kavrayıcıdır.

KIZ: Size ne kadar büyük bir hayranlık beslediğimi bilirsiniz enişte. Bir bakıma benim öğretmenimsinizdir, düşünmeyi sizden öğrendim ben. Bunu unutmayın ve beni hayal kırıklığına uğratmayın.

TUTUKLU: Öğrencimin, bir ölüm kalım döneminde karşıma dikildiğine bakılırsa, öğretmenlikte hiç de başarıya ulaşmamışım demek.

KIZ: Benden bütün insanlık adına bir ortaklık istediğinizi savunamazsınız sanırım. Bütün insanlığı bir yana bırakalım, bunun ikimizi de aynı ölçüde koruduğu bile söylenemez. Bir bencillik, kişisel bir çıkar kaygısı sizinki.

TUTUKLU: Yanılıyorsun, öyle olsaydı beni bu kadar hükmü altına alamazdı. Sen şimdi bir insanın karşısındasın. Buna basit bir çıkar kaygısı gözü ile bakamazsın. Ben bir isteğin elinde rezil olacak kadar zayıf bir insan mıyım?

KIZ: Bunca yüce düşüncelerin benden o korkunç dilekte bulunmaya kadar nasıl olup da vardığını aklım bir türlü almıyor.

TUTUKLU: Bunun doğru bir ilişki olduğunu sana ispatlıyacağım.

KIZ: Konuşarak, tartışarak mı?

TUTUKLU: Evet.

KIZ: Baskı yapmadan?

- TUTUKLU:** Evet.
- KIZ:** Nasıl olur? Daha başlangıçta durumlarımız eşit değil. Kapıyı kilitlemişsiniz, beni burda zorla tutuyorsunuz.
- TUTUKLU:** Kapıyı açsam gideceksin de onun için.
- KIZ:** Demek beni inandıramıyacağınızı siz de biliyorsunuz?
- TUTUKLU:** İnanacağını anladığın için kaçmak istiyorsun.
- KIZ:** Sizin inandığınıza mı?
- TUTUKLU:** Evet.
- KIZ:** Demek benim haklı olabileceğimi bir an bile aklınıza getirmiyorsunuz?
- TUTUKLU:** Seninki doğru değil de onun için.
- KIZ:** (cesaretle) Demek bir tek doğru var, o da sizinle yatmam, öyle mi?
- TUTUKLU:** Evet.
- KIZ:** (meydan okur) Öyleyse niçin beni inandırmaya kalkıyorsunuz?
Zor kullanın!
(Telefon çalar. Tutuklu dalgınlıkla telefonu açar, fakat açması ile kapaması bir olur.)
- TUTUKLU:** (sert sert telefona bakar) Şaşırdım. (Kız'a) Bu isteğimin bir haydutluk olmadığına seni inandırmak zorundayım elbet.
- KIZ:** Demin yalnızlığı övüyordunuz... Beni kendi inanışınıza getirmek için şimdi neden bu kadar uğraşmayı göze alıyorsunuz? Yalnız olan zorbadır. İstedığınız kadar kabul etmeyin, siz bir zorbasınız. Hadi zorbalık edin! Size burada ne yaptılarsa, siz de bana uygulayın onları, bekliyorum.
- TUTUKLU:** (leblebi alır, ağzına atar) Çocukluk... Dünyanın saçma bir

mantıkla sana namus diye benimsettiği bir şeyi savunmak için direnip duruyorsun.

KIZ: Saçma bir mantık, öyle mi? Neden saçma olsun?

TUTUKLU: (elini masaya vurarak bağırır) İnat ediyorsun, inatçısın sen!

KIZ: Heyecanlandınız, sakın olun!

TUTUKLU: (başını iki yana sallar) Doğru... Gereksiz yere heyecanlandım. (Yerinden kalkar, ortaya doğru yürür, ellerini cebine sokar. İkide bir Kız'a bakıp kendi kendine bir şeyler mırıldanmaktadır. Bir ara durur.) Peki, madem razı olmuyorsun, git istersen. Serbestsin! (Cebinden kapının anahtarını çıkarır, kapıya doğru yürür.) (Tam bu sırada kapıdan müthiş bir kadın çılgılığı gelir. Bunun arkasından da bir takım konuşmalar duyulur. Tutuklu kala kalır olduğu yerde. Kız yerinden fırlamış ve korku içinde kalmıştır.)

TUTUKLU: (gürültü yatıştıktan epey sonra geriye döner, Kız'a bakar) Sen de duydun mu?

KIZ: Duydum. Neydi o?

TUTUKLU: Bilmiyorum. (Tutuklu, birden değişmiştir, sanki geçmişte yaşıyor gibidir, korku ve sinir krizi içindedir.)

~~**KOMİSER:**~~
KIZ: (Tutuklu'nun yanına gelir, bir tereddüitten sonra onu kollarından tutar) Ne oldunuz?

TUTUKLU: O sesi sen de duydun, değil mi?

KIZ: Duydum ya.

TUTUKLU: (ferahlar, gözlerini kapar) Oh... rahatladım.

KIZ: Nasıl duymayabilirdim? Sağır olsa, duyardı.

- TUTUKLU:** Sesler duyuyorum ben... Olur olmaz zamanlarda böyle çılgınlıklar geliyor kulağıma. Aşağıdaysam kapıya atılıp nöbetçilere soruyorum. Bir şey yok diyorlar.
- KIZ:** İnanmayın onlara, saklıyordlardır.
- TUTUKLU:** Bir gün de bu odada, sorgudayken oldu. Oturduğum yerden fırladım. Başkomiser bakakaldı bana, "Ne oluyorsun?" diye sordu. Duymuyor musunuz dedim. Hayır, dedi. Sonra kapıyı açıp dışardakilere sordu. Hiçbiri böyle bir çılgılık duymamıştı. Bunun üzerine beni doktora gösterdiler.
- KIZ:** Ne dedi doktor?
- TUTUKLU:** Burada olur, dedi. Sinirleriniz bozulmuş...
- KIZ:** Oturun şöyle, dinlenin! (Tutuklu'yu kollarından tutup kanapeye oturtur. Kendisi de onun yanına oturur. Tutuklu yarı baygın bir durumdadır. Kendisini yavaşça Kız'dan yana bırakır. Bunun bir hile olmadığı anlaşılmalıdır. Nitekim Kız da, hafif bir çekinmeden sonra, durumun bir oyun olmadığını anlar.)
- TUTUKLU:** (birden yerinden fırlar, kulak verir dışarıya, Kız'a bakarak) Duydun mu? Gene bağırdı.
- KIZ:** Hayır, bu sefer bağırın olmadı.
- TUTUKLU:** Olmadı mı?
- KIZ:** Belki de deminki çılgılığın etkisindesiniz hala.
- TUTUKLU:** (ayağa kalkar) Öyle olacak... Bu gece sürer gider bu artık. Sabaha kadar uyuyamam. (Duvar saatine bakar, sonra eski haline gelmiş olarak birden enerji ile geri döner) Neye karar verdin?
- KIZ:** Ne kararı?
- TUTUKLU:** Anlamazlıktan gelme, lafi uzatmaya da kalkma. Vaktimiz kalmadı hadi, çabuk ol!

- KIZ:** Demin gidiyordum.
- TUTUKLU:** Bir yere gidemezsin. (Hala elinde duran anahtarı ceketinin iç cebine atar.)
- KIZ:** Vaz mı geçtiniz?
- TUTUKLU:** Evet, vazgeçtim, gerekirse zor da kullanacağım. Senden anlayış görmezsem ne yapayım? Biliyorum, sonra pişmanlık duyacağım, zor kullandığım için kendimden nefret edeceğim. Ama başka çarem yok. Anlıyor musun? Şimdi soyunacaksın, uzanacaksın oraya...
- KIZ:** (elleriyle yüzünü kapar) Söylemeyin, söylemeyin!
- TUTUKLU:** (çok hareketli ve sinirlidir, çabuk çabuk konuşur) Dinle beni! (Yumruklarını sıkar.) Karım sen olsaydın...
- KIZ:** (ellerini yüzünden çeker, kupkuru bir yüz ve sesle) Değilim, siz benim eniştemsiniz, anladınız mı?
- TUTUKLU:** Kaçamaklı cevaplar verme şimdi, dur, dinle! Bir an için düşünelim Sen benim karım olsaydın da, bugün hastalandığın için buraya ablanı yollasaydın...
- KIZ:** Peki, ne olacak?
- TUTUKLU:** Ben de gene aynı nedenlerle ablanı inandırtsaydım...
- KIZ:** Evet?
- TUTUKLU:** Böyle bir şey yaptığı için ablana kızar mıydın?
- KIZ:** Benim razı olmayışım, ablamın kızacağından değil ki...
- TUTUKLU:** (kısık fakat kızgın bir sesle) Deli etme beni! Böyle bir şey yaptığı için ablanı kötüler miydin?
- KIZ:** Onun anlayışına kalmış...

- TUTUKLU:** İyİ ya, böyle bir şey yapmayı anlayışına uygun bulsaydı, ne derdin ona? Benim durumumdaki bir adam için kıskançlık kavgası çıkarır mıydın?
- KIZ:** Hayır, kıskançlık kavgası çıkarmazdım.
- TUTUKLU:** Kıskanır mıydın?
- KIZ:** Evet.
- TUTUKLU:** O vakit ablan ne derdi sana? Aptallık etme derdi, bu bir sevişme, bir aldatma değil, derdi. Yapılacak tek şey benim yaptığım, derdi.
- KIZ:** Yapılacak tek şeyin o olduğuna ben de inansaydım, ses çıkarmazdım.
- TUTUKLU:** Ses çıkarmakla da kalmazdın, teşekkür ederdin ablana.
- KIZ:** O kadarı da fazla olurdu.
- TUTUKLU:** Hayır, fazla olmazdı. Kafanı çalıştır! Benim şimdi ölmek üzere olduğumu düşün! Burada ikimizden başka bir de doktor var. Doktor, ancak benimle yatmaya razı olduğun takdirde hayatımın kurtulabileceğini söylüyor sana. Yatmaz mıydın?
- KIZ:** (sinirli) Yatardım.
- TUTUKLU:** Gördün mü?
- KIZ:** Benzetmelerle düşünmek yanıltır insanı.
- TUTUKLU:** Ne benzetmesi! Tıpkı o durumda olduğumu bilmiyorsun da ondan böyle konuşuyorsun
- KIZ:** O durumda değİlsiniz.

- TUTUKLU:** Başını kaldır da yüzüme bak! O durumda isem razı olacak mısın?
- KIZ:** (başını öne eğer) Evet.
- TUTUKLU:** (masanın üzerinden leblebi kasesini alır, Kız'a uzatır) Al!
- KIZ:** İstemem.
- TUTUKLU:** (kendi alır, fakat leblebileri ağzına atmaz, elinde tutar) O durumdayım. (Odanın orasını burasını nişan alarak leblebileri fırlatır.) Bugün dayanma gücümün sonuna vardığımı anlıyorum. Yarın beni buradan götürürler. Belki ablanı bir daha hiç göremeyeceğim. Yarından sonra artık kendim olmaktan bütün bütün çıkacağım. Bana her istediklerini söyletecekler. Hem kendimi gömeceğim, hem de bir takım dostlarımı.
- KIZ:** Namusunuzu cinsel bir soruna bağlı tutmanızı hiç doğru bulmadım. Bu mazeret sizi temize çıkarmaz.
- TUTUKLU:** Temize çıkmayı bile düşünemez hale geleceğimi biliyorum.
- KIZ:** Öyleyse bu güne kadarki dayanıcınızın övünülecek hiç bi yanı yok.
- TUTUKLU:** Yok ya... Ben herhangi bir çöküntü ihtimaline karşı en tehlikeli yerlerime gece gündüz gözcülük ederken, ruhum başka bir yerden fiyasko verdi. Anlıyor musun?
- KIZ:** Söylediklerinize inanmıyorum.
- TUTUKLU:** İnatçısın da ondan.
- KIZ:** Sizininki basit bir kadın ihtiyacı, oysa siz; süsleyip püslüyorsunuz onu, olduğundan daha önemli göstermek istiyorsunuz.
- TUTUKLU:** Senin dediğin gibiyse gerçekten öyle olması arasında hiç bir fark yok ki... Sen davranışlara bak. Bu tutku beni kendine köle etmiş mi, etmemiş mi?
- KIZ:** Gerçek değil.

- TUTUKLU:** Gerçekse?
(Kız susar)
- TUTUKLU:** Soruyorum sana Gerçekse?
(Kız susar)
- TUTUKLU:** (rahatlamıştır) Razısın, değil mi?
- KIZ:** (yerinden fırlar) Hayır, hayır, hayır.
- TUTUKLU:** Heyecanlanma, otur yerinde!
- KIZ:** Siz boyuna yalan söylüyorsunuz.
- TUTUKLU:** Yalan söylemiyorum. O kadar ki, gerçeğin tümünü anlatmadım sana.
- KIZ:** (kendini kanapeye atar, hüngür hüngür ağlamaya başlar) Olmaz böyle bir şey, olmaz.
- TUTUKLU:** (duvar saatine bakar) Daha vaktimiz dolmadı. Sakinleş, ondan sonra.
- KIZ:** (başını kaldırır) Beni bu işe zorlarsanız kendimi öldürürüm.
- TUTUKLU:** Neden?
- KIZ:** Birt... bir... bir orospu yerine giriyorum çünkü.
- TUTUKLU:** Orospuluktan ötürü kendini öldüren orospu gördün mü sen?
- KIZ:** Orospuluktan ötürü kendini öldüren namuslu kadın gördüm.
- TUTUKLU:** Senin yaptığının neresi orospuluk?
- KIZ:** Ben bir şey yapmadım daha.
- TUTUKLU:** Yapmadım daha. Yapacağın şeyin neresi orospuluk?

- KIZ:** (hafif bir sesle.) Yapmayacağım.
- TUTUKLU:** yapacaksın!
- KIZ:** Peki öyleyse... (iradeli) Ama razı olmadan.
- TUTUKLU:** İşte şimdi orospu oluyorsun.
- KIZ:** Sizin de bir orospuya ihtiyacınız var zaten.
- TUTUKLU:** (bağırır) Öyle olsaydı bu kadar zamandır seni inandırmaya, kendi düşünceme getirmeye uğraşır mıydım?
- KIZ:** Sözlerinize dikkat edin, bu tür uğraşmalar daima övgüye değer şeyler değildir.
- TUTUKLU:** Ne demek istiyorsun?
- KIZ:** (o da bağırmağa başlar) Sizi sorguya çekenler de aynı şeyi yapmıyorlar mı? Kendi bildiklerine, kendi doğrularına getirmek için tutmuyorlar mı sizi burda? Siz zorbalıktan, demin yaptığınız gibi, beni kolumdan tutup kanapeye fırlatmayı anlıyorsunuz sadece, dayağı, işkenceyi anlıyorsunuz. Bir insanı bell bir konuda inandırmaya çalışmak da zorbalık değil midir? Tutun ki, ben davranışlarım üzerinde düşünmek istemiyorum. O davranışların doğru olup olmadığını ille düşün diye beni zorlamak kimsenin hakkı olmamalıdır. Ben belki de basit bir insan olarak kalmak istiyorum.
- TUTUKLU:** Benzetmelerle düşünmek yanıltır insanı. Benim sana ihtiyacım var, oysa onların bana ihtiyacı yok. Ben onların yaşamaları için zorunlu değilim. Bir tesadüfüm ben onlar için, benim yerimde bir başkası olsa hiç birşey değişmez.
- KIZ:** Yazık ki ben de öyle bir tesadüfüm işte. Ablamın yerine geliyorum ve bundan ötürü bir kaderin içine giriyorum. Bu benim kaderim mi gerçekte? Bir bakıma öyle... Başımıza gelenlerin yüzde kaçını kendimiz bilerek, isteyerek hazırlamışızdır?

- TUTUKLU:** Öyleyse benimse kaderini.
- KIZ:** Sev kaderini, karşı koyma ona demek istiyorsunuz, öyle mi?
- TUTUKLU:** Evet.
- KIZ:** Sizi tanımıyorum artık. Dediğinize getirmek için her türlü görüşü kullanıyorsunuz. Bunların arasında sizin kafanıza uymayanlar, birbirini tutmayanlar varmış, aldırımıyorsunuz. Bir amaca yönelmişiniz, gözünüz başka bir şey görmüyor. Ben sizin için bir inanç konusu değilim, bir aracım, o kadar.
- TUTUKLU:** Hep gelip aynı noktada duruyorsun. Çünkü bütün korkun, aşağılanmak korkusu. Benim bir isteğime alet oluyorsun, basit araç derecesine düşüyorsun, orospu olmak tehlikesi ile karşı karşıya geliyorsun.... Ne boş şeyler unlar.
- KIZ:** Bu saydıklarınız mı?
- TUTUKLU:** Hayır, senin onlara takılıp kalman.
- KIZ:** Demek siz bunda bir düşüklük görmüyorsunuz?
- TUTUKLU:** Görmüyorum.
- KIZ:** Ama benim yerimde kim olsa aynı teklifi yapacaktınız ona da?
- TUTUKLU:** Sanırım.
- KIZ:** Kesin konuşun!
- TUTUKLU:** Yapacaktım.
- KIZ:** Böyle bir kaderi benimsemek istemem.
- TUTUKLU:** (bağırır) Ya ne istiyordun? Nasıl olmalıydı? Önce sevmeliydin de, ondan sonra mı bunu teklif etmeliydim? O vakit durumumuz normal mi olurdu? Seni rahatsız eden bu, biliyorum. Sevmeden

olmaz diye düşünüyorsun. Sana tutulsaydım, gene de ablana karşı bir sorumluluk meselesi çıkacaktı ortaya, ama sen şimdiki gibi hoyrat olmayacaktın, bana saygı duyacaktın. Çünkü aşka saygın var senin.

KIZ: Sizin yok mu? Ablamı sevmiyor musunuz?

TUTUKLU: (bar bar bağırır) Sevmiyorum, sevmiyorum, daha diyeceğin var mı? Seni de sevmiyorum. Başka bir sevdiğim de yok. Anladın mı şimdi?

KIZ: (korku ile) Anladım.
(Tutuklu, Komiser'in masasına geçer, oturur. Oradan Kız'a bakmaya başlar. Kendi kendine konuşur gibi.)

TUTUKLU: İki tanrılar var bunların; aşk ve orospuluk. Aşka saygı, orospuluktan korku. Aramızdaki güçlüğü'n nedeni bu. Burada aşka saygı yok ve orospuluk korkusu var.

KIZ: Komiser beyden bir orospu isteseydiniz, bu güçlüklerden hiçbiri çıkmazdı.

TUTUKLU: Dinle beni!... Tatalım ki yarın sabah asacaklar beni. Bugün dünyada son günüm... Bütün idam mahkumlarına sordukları gibi bana da son isteğimi soruyorlar. Ben de; son günümü bir kadınla geçirmek istediğimi söylüyorum. Diyelim ki, razı oluyorlar. Nereden bulabilirler böyle bir kadını? Genelevden, değil mi? Evet, genelevden bir kadın geliyor ve benimle bütün gün kalıyor. O kadının yaptığına orospuluk diyecek misin?

KIZ: Hayır.

TUTUKLU: Demek, senin, ya da başka bir kadının benimle yatması orospuluk olmaz.

KIZ: Ama sizi yarın öyle bir felaket beklemiyor.

TUTUKLU: Ah bu kafa! Ah bu kafa! Yatacak, yatacak ama ille de yarın asılmamı istiyor.

- KIZ:** (sesle ağlamaya başlar) Keşke gelmeseydim, keşke gelmeseydim...
- TUTUKLU:** (sakin) Ağla, ağla! Ağlirtim.
- KIZ:** (yalvarır) Enişte, ne olursun birağ bunları, vazgeç, inat etme!
- TUTUKLU:** Enişte deme. Hoşlanmıyorum o laftan.
- KIZ:** Peki. Inat etme diyorum.
- TUTUKLU:** Inat eden ben değilim.
- KIZ:** (yalvarır) Demir gibi bir haden var, eziyorsun insanı, karşı koyamıyorum sana. Ne olursun birağ artığ! Birağ da gideyim!
- TUTUKLU:** (soğukkanlı) Git istersen, git peki.
- KIZ:** (ayağa kalkar) Teşekkür ederim.
- TUTUKLU:** Teşekkür edermiş...
- KIZ:** Sahiden müsaade ediyor musunuz? İnanamıyorum bir türlü.
- TUTUKLU:** İster inan, ister inama.
- KIZ:** Bana darılmayın. (Durur) Darılmadınız, değil mi?
- TUTUKLU:** (içine kapanık) Bilmiyorum.
- KIZ:** Sizi bu halde birağ bırakmak istemiyorum.
- TUTUKLU:** (soğuk) Ya nasıl olayım?
- KIZ:** Birağ gülün, darılmadığımızı, kızmadığımızı söyleyin, içim rahat etsin.
- TUTUKLU:** Acıyor musun bana?
- KIZ:** (önüne bakar) Evet.

- KIZ:** Suçsuz olarak saklamaman bir kötülüğü yoktur.
- TUTUKLU:** (dişlerini gıcırdatır) Nasıl bir namus anlayışıdır bu!
- KIZ:** Evet.
- TUTUKLU:** Saklıyacak mısın?
- KIZ:** Olmaz, anlatamam.
- TUTUKLU:** Olamı bitemi anlat.
- KIZ:** Ablama ne diyeceğim şimdi?
- TUTUKLU:** Daha ne istiyorsun?
- KIZ:** Hayır, böyle aytılamam. (Döner, bir iskemleye göker.)
- TUTUKLU:** Peki. (Kapıya doğru yürür)
- KIZ:** (kapıya doğru yürür, T utuklu yerinde kalır. Kız ona döner) Kapıyı açar mısınız?
- TUTUKLU:** Güle güle!
- KIZ:** (gözyaşlarını siler) Allahaismarladık!
- TUTUKLU:** Git artık, yalnız bırak beni
- KIZ:** (yeni den ağlamaya başlar) Belki yapmam lazım bu fedakarlığı, ama elimden gelmiyor, gelmiyor bir türlü. Anlayın beni!
- TUTUKLU:** (hırçın) Severmiş...
- KIZ:** Severim ben sizi.
- TUTUKLU:** Niçin?

(Af diler gibi Tutuklu'ya bakar. Bu bakışta sevgi de gizlidir.)

KIZ:

Unutmayın ki ablam benim.

TUTUKLU:

(bu sözdeki özür dileme anlamını anlamamış gibidir) Evet, ablam!

KIZ:

Onu aldatmak... Çok girkin, çok.

TUTUKLU:

Sokağa çıkınca unuttursum.

KIZ:

Ben gabuk unuttum. Öyle olsaydı...

TUTUKLU:

Şimdi bir iskemlede değil, (Kanepeyi gösterir) ordaydım... ha?

KIZ:

Siz ablamı aldatınız mı hiç?

TUTUKLU:

Evet.

KIZ:

Ne zaman?

TUTUKLU:

Evlendikten bir yıl sonra. Bunu da anlat onal!

KIZ:

Hayır, hayır, söz veriyorum, anlatmam.

TUTUKLU:

(gülür) Suç işlenmiş olduğu halde saklıyacaksınız demek?

KIZ:

Üzülmesin diye.

TUTUKLU:

Sokağa çıkınca, rahat kafa ile ikisi arasındaki farkı düşün.

KIZ:

Anladım?

TUTUKLU:

Buradan suç işlemeden, yalnız o suç üzerinde konuşuktan sonra

gidiyorsunuz. Bunu abladan saklıyacaksınız. Suç dediğin şeyi

işledikten sonra gitseydin ne değişirdi?

KIZ:

Duymayınca suç olmaz mı demek istiyorsunuz?

- TUTUKLU:** Algak degilim ben, seni bir alçaklığa ortak etmek istedigimi samma. Yaptigimiz, bir işin suç olup olmadigina önce kendimiz karar vermeliyiz.
- KIZ:** Demin, ablamı aldattigimizi söylediniz. O zaman ne düşündünüzü?
- TUTUKLU:** Suç olmadigini düşündüm.
- KIZ:** Sevdigimiz biryle miydi?
- TUTUKLU:** Öyle gibi.
- KIZ:** O başka.
- TUTUKLU:** Öyle olursa bağışlanır mı demek istiyorsun?
- KIZ:** Belki.
- TUTUKLU:** (sakin) Seni de seviyorum.
- KIZ:** (ciddiye alır) Ne?
- TUTUKLU:** Seviyorum seni.
- KIZ:** Ne zamandan beri?
- TUTUKLU:** Yillardan beri.
- KIZ:** Dogru mu söylüyorsunuz?
- TUTUKLU:** Dogru ya... (Gülümser) Yillardan beri... Hiç aşağı kurtarmaz. Bütün kadınlar böyledir işte, bir erkeğin kendilerine yarım saat önce aşık olabileceğini bir türlü anlamazlar. Oysa, yıllanmış aşkların bile, yarım saatlik bir başlangıçları vardır. Ne olduysa o yarım saat içinde olmuştur. (Kız'a bakar.) Hayır, hayır, merak etme! Birlikte geçirdiğimiz bu yarım saat, öyle bir yarım saat değildi.

- (Tutuklu, pencerenin önüne gider; Kız yerinden kalkar. Yenilmişti. Bundan sonraki konuşmalarda, eski dayanma gücünü göstermez artık. Uysal ve sakin. Tutuklu ise, Kız'dan tamamen ümit kesmiştir. Kendi içine kapamıştır. Konuşurken dalğındır.)
- KIZ:** Şu yarıtm saat içinde, dayandığım bütün ahlak kuralları sarsıldı. Kendimi artık güçlü hissetmiyorum. Aklim, davranışlarımı desteklemiyor. Çünkü konuşa konuşa onları yıpratmış.
- TUTUKLU:** (pencereden dışarı bakmaktadır. Kız'a arkası dönük olarak konuşur) İşte benim kurallarım puf tarafi da burda. Mantığa vurulunca sapır dökülüyorlar.
- KIZ:** Siz bir fikir adamı, bir inanç adamısınız. Nasıl oluyor da bunları söyleyebiliyorsunuz? Sizin inançlarınızı da tartıya vursak, sağlamlıklarınızı koruyabilirler mi? Ve siz o zaman savaşınızda zayıf düşmez misiniz?
- (Bu arada bir yerde bir radyo açılmıştır. Parazitlerden ve anlaşılmaz konuşmalardan sonra hafif bir müzik başlar.)
- TUTUKLU:** Aklim sorgularına dayanabilen inançlar yaşar.
- KIZ:** Ben akılsız bir kızım. Duygularıyla yaşadım hep.
- TUTUKLU:** Demek duygularla yaşamak, insanı kurtarmıyor?
- KIZ:** Konuşmaya girdiğim için yenildim. Dinlemeyecektim sizi, sorduklarınıza cevap vermeyecektim.
- TUTUKLU:** (pencereden döner, sakindir) Günahlardan kaçan bir rahibe gibi manastırda ki odana kapamacağım.
- KIZ:** Evet, inançlarımı, aklıyan bir süt çocuğu gibi göğsüme bastırıp kulağlarımı dışardan gelen bütün seslere kapatacaktım.
- TUTUKLU:** Yalnız dışardan değil, içinden gelen seslere de.
- KIZ:** Evet.
- TUTUKLU:** Haksız düşmeği de göze alarak.

On üç yaşındaydım. Ortaokula gidiyordum. Babam öleli iki yıl olmuştu. Yoksul düşünüşük. Annem terzilik yapıyordu, zar zor geçiniyorduk. Büyük bir evin iki odasında otunuyorduk. Kitaplarınm çoğu noksandı, okul çantam bile yoktu. Bayram geldi. Annem ne yaptı etti, bana bir ayakkabı aldı, bir pantolonla bir gömlek dikti. Sabah erkenden kalkıp giyindim. Bir gün önceden sözleşmiştik, iki arkadaşım beni evden alacaklar, birlikte bayram yerine gidecektik. Atlı karnabaya, kiralık bisikletlere gidecektik, tatlıcıda tatlı yiyecektik. Belki sinemaya da gidecektik. Annemden para istedim. "Paramız yok oğlum," dedi. Çiğneme dönüştüm, arkadaşlarım neredeyse gelecekti. Onlara ne diyebilirdim? Parasız olduğumuzu, bu yüzden bayram yerine gidemiyeceğimi söyleyemezdim ya... Hırçınlaşım, üstümdükilen çikarıp duvarlara atmaya başladım. Beni üzgün seyreden annem, o zaman dolaptan çantasını çıkardı, para aradı. Bula bula bir lira buldu. Kadıncığının bir lirası kalmıştı yalnız, bütün parası oydu. "O bir lırayı bana uzattı: "Hadi giyim," dedi, "bir lira yetmez mi?," Bir lira o zaman büyük paraydı. Ortaya buraya attığım elbiselerimi,

TUTUKLU:

Vaktimiz kalmadı da...
(Tutuklu onun yanına gelir, oturur, Kız'ın ellerini avuçları içine alır, okşar. Sonra arkasına yaslanır.)

KIZ:

Neden soyunuyorsun?

TUTUKLU:

var.
(Kız, kanapeye gider, oturur, tayyörünün ceketini çıkarır, kombinezonla kalır. Tutuklu ona şefkatle bakmaktadır.)

TUTUKLU:

(sanki Kız, onun sadece bir ziyaretçisiymiş gibi) Çok az vaktimiz

KIZ:

Kalıyorum. (Saate bakar.)

TUTUKLU:

(Kız'ın yanına gelir, ona anahatları uzatır) İstersen gidebilirim.

Haksız düşünemim ne olduğumu biliyorum artık. Sarsılmaz yitirdiler. Ben onların salıgım, konuşmakla bozдум. Bundan saydığım bir takım duygularım bütün dokunulmazlıklarımı somrası hiç birşeyi değıştirmez.

KIZ:

TUTUKLU:

ayakkabılarımı topladım. Yemiden giyindim, paramı cebime koyup arkadaşlarımı beklemişe başladım. Geldiler. Biraz oturdular. Annem onlara şeker ikram etti, ikisini de oksadı, öptü. Sonra "hadi artık gidin!" dedi. "Güzel güzel eğlenin!" Sokaka çıktık. Çok neşelidim, kabuma sığmıyordum. Fakat köşeyi dönerken evimize baktım, annem pencereden uzanmış, gülümsüsyerek bana el sallıyordu. O zaman içümden bir ağlamadır geldi, gözlerim dolu dolu oldu. Tıkamıyordum. Ağladığımı belli etmemeye çalışarak arkadaşlarıma: "Ben geliyecem, " dedim. Neden olduğumu anlamadılar. Biri "Param yok da ondan geliyorsun, " dedi, alay ederek. Elimi cebime attım ve bir litrayı çıkarp gösterdim: "İşte para!" dedim. Beni orada bırakıp gittiler. Sokaklara gelişigüzel dalarak bir süre sersem doluştım. Kimseye göstermeden doya doya ağladım. Sonra gözlerimi sildim, elimden geldiği kadar neşeli olmaya çalışarak eve döndüm. Annem beni görünce: "Neden döndün?" diye sordu. "Canım istemedi, " dedim ve cebimden bir litrayı çıkarp anneme uzattım. Zavallı kadıncığız, çok şaşırtdı, parayı elimden alıp masamın üstüne koydu. Sonra beni kucakladı, göğsüne bastırdı. Hiçkura hiçkura ağlamaya başladı. Ben ağlamıyordum artık. Sokakta doya doya ağlamıştım. Annemin yüzünü öptüm, ağlamamasını söyledim. (Susar, dalat, düşünür.) Artık üzüntülü değilim. Bayram yerine gidemediği için üzülmem benim gibi koca bir çocuğa, bir ortaokul öğrencisine yakışmazdı. Olgun bir adam olmuşum birden bire...

(Yemiden kalkar, pencereye gider, dışarı bakar.) Bu sırada radyo susmuştu. Kız ikide bir duvar saatine ve Tunkulu'ya bakar, düşünür, durumun gelişmesinden henüz birşey anlamamıştır.)

(pencereden bakarak) Dışarda ne güzel bir hava var... Güneşli, ıprıl ıprıl, sıcaık bir hava... (Elhyle bir yeri işaret eder.) Şurada her zaman kuşlar toplar, bicir bicir oynasur dururlar. Deniz şu yana düşer, sokacı döndümmü rüzgarı vurur yüzüne... Giderken ordan git. Parka gidersen, ta deniz kıyısına kadar gidersin. Ben hiç gitmemdim. Burunda kamışlarla balık tuturlar, hep vapurla geçerken görürdüm. Bir gün de vakit bulup gidemedim oraya... (Döner, Kız'a bakar.) Balık tutmayı çok severim. Çaparıyı salarsın dibey sonra biraz yukarı gkersin, ha babam gekip bırakırsın, gekip bırakırsın... Bir ara tteyiverir olta, şöyle bir sarsar eli... (Elhyle bunların taklidini yapar.) Sarsın mı, gekmişe başlırsın, hızlı

- gekeceksin, gek gek gek... Birden denizin üstü bir karpuz, bir telas, bir kıyamet... derken bir istavrit tepimmesidir başlar sandalın içinde, pıtır pıtır pıtır... (Gelir, Kız'ın önünde durur.) Ben hiç balık tutmadım çok isterdim ama, vakit bulamadım bir türlü.
- O kadar canlı anlattın ki, istavritler gözümün önüne geldi.
- KIZ:**
- (gülerek Kız'ın yarı gıplak vücudunu süzer) Şimdiye kadar şöyle alıcı gözüyle ile bakmamıştım sana... Güzelmişsin sahiden... (Kız, utanır, önüne bakar, elindeki ceketini sağa sola sallar.)
- TUTUKLU:**
- (Kız'ın karşısındaki bir iskemleye oturur) İğerde insanın kafası başka türlü işliyor. Sen bugün bunu iyice anladım. Yalnız benden mi? Hayır... (Gülümser.) Kendinden de... Çünkü sen de bugün, yarın saat sonra içerden biri oldun çıktın, ona göre düşünmeye başladın. (Uzun uzun Kız'a bakar, sonra yerinden kalkar, dolasır.) Sen içeri girdin biraz, biraz da ben dışarı çıktım. (Durur, derin bir nefes alır.) Evet, dışarı çıktım, dışarda yaşadım. Bu bana bir yıl yeter. (Boşluğa bakar, düşünür.)
- KIZ:**
- (ceketinin kolunu dışıyarak hafif hafif ağlar.) Beni affedin...
- TUTUKLU:**
- (kendi alemindedir) İğerde buluştuk senimle... Sonra ben, seni burada bırakıp kaçıp gittim.
- (Ciddi ciddi Kız'ın yanına oturur. Onu kolları arasına alır. Kız da başını onun omuzuna dayar, Tutuklu onun saçlarını öper.)
- TUTUKLU:**
- Şimdi artık herkes yerli yerinde... Bu kadar gezinti yeter...
- KIZ:**
- (Yaşlı gözlerle ona bakar) Beni affettiniz... affettiniz, değil mi?
- TUTUKLU:**
- (gülümser) Affedecek bir şey yok ki...
- KIZ:**
- (Tutuklu'nun boynuna sarılır, onu dudaklarından öper) Affedecek çok şey var.
- (Bu sırada telefon çalar, üç defa çalar ve susar. Tutuklu ile Kız, birbirlerinden ayrılmadan bu telefon seslerini dikkatle, biraz da korku ile dinlerler. Sonra birbirlerine bakıp göğüs geçirirler.)

- TUTUKLU:** Ablana beni çok iyi gördüğünü söyle... Yalandan değil...
Gerçekten çok iyiyim... Üzümünden belli değil mi?
(Kız, belli anlamında başını sallar. Gözleri yaş içindedir.)
- TUTUKLU:** Bugün igeri gireli beri geçürdığım en tehlikeli gündü. Yıkılacak gibi duyuyorum kendimi... Oylesine bozulmuştu dengem... (Kız'ın yüzünü okşar.) Kurtuldum ama, yarım saatlik konuşma beni kendime getirdi. Şimdi eskisinden de kuvvetliyim.
(Sarırlar birbirlerine, öyle konuşurlar.)
- TUTUKLU:** Ablana nane limon kaynat eve gider gitmez... Simitlemesin olur olmaz şeylere... Ben yakında geleceğim.
(Bu sırada kapı yumruklanmağa başlar.)
- KOMİSER:** (dışardan) Ağ ulan kapıyı... Ağ kapıyı hergele... Ağ diyorum sana! (Tutuklu ile kız şaşırır, birbirlerinden ayrılırlar, yan yana oturmaktaadılar.)
- KOMİSER:** (dışardan) Ağ diyorum sana deyyus... Ağ! (Kapı şiddetli şiddetli yumruklanır. Komiser ya da başkası kapıya yüklenmektedirler. Kapı gıcı gıcı eder, sonunda kilit kırılır ve kapı açılır. Komiser, vahşi bir hayvan gibi igeri dalar.)
- KOMİSER:** (onları pis pis süzdükten sonra) Ulan burayı kerhane mi sandın? Kalk, kalk ordan diyorum sana! Kalk, kalk ordan diyorum sana! (Tutuklu ayağa kalkar. Söğukkanlıdır.)
- KOMİSER:** Ne yapıyorsun ulan burda? (Ağır ağır Tutuklu'nun üstüne doğru yürütür.)
- KIZ:** Oturuyorduk, konuşuyorduk...
- KOMİSER:** Size sormadım!.. (Tutuklu'ya döner.) Ben adamın gözünü patlattım! (Kız'a) Siz gidebilirsiniz. Kocanızı bana bırakın. (Tutuklu, Kız'a gıtnesini işaret eder. Şaşkınlıkla deminden beri kombinezonla duran Kız, ceketini giyer. Kız onlara baka baka kapıya yollanır. Tutuklu ona cesaret ve ümitle bakar. Kız gıkar. Tutuklu onun arkasına bakar. kapı kapandıktan sonra Komiser, Tutuklu'ya döner, kısık gözlerle süzer onu.)

PERDE

KOMİSER:

Ê... Şimdi başlayalım... Ta baştan... Söylebakalım...

KOMİSER:

Ayakta durma, otur şöyle! (Tutuklu'ya masanın önündeki iskemleyi gösterir.) Otur!

KOMİSER:

(hızla masasına gider, otur) Gel buraya!
(Tutuklu, masanın önüne gider, durur.)